

izhaja vsak četrtek in vsej s poštnino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 32 din.,
pol leta 16 din., četr leta
8 din. Izven Jugoslavije
56 din. Naročnina se pošlje
na upravnino "Slovenskega Gospodarja" v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Lini se dopošljila do od-
povedi. Naročnina se po-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stare 1:50 din.

Poštinska plačana - gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

5 številka.

MARIBOR, dne 31. januarja 1924.

58 letnik.

Samo srbsko zastopstvo države Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Skodljive in poniževalne strani samosrbskega vodstva in zastopstva države Srbov, Hrvatov in Slovencev je temeljito osvetljil in grajal poslanec g. dr. Hohnjec v skupščinski razpravi o vprašanju vinskega izvoza, ko je izvajal:

Jaz sem stavljal to vprašanje na gospoda ministra trgovine zato, da obrnem njegovo pozornost na govorstva, katere treba da upošteva ob prilikah sklepanja naše trgovinske pogodbe z Avstrijo. V svojem vprašanju sem opozoril gospoda ministra, da je naše vinogradništvo v državi, zlasti pa v Sloveniji, v slabem položaju. V naši državi se letno pridelava preko 4,000.000 hl vina, v Sloveniji sami pa se je predlanskim pridelalo preko 783.000 hl vina. Naši vinogradniki so izgubili svoje glavne nekdanje zunanjne kupce, katere so imeli v Nemčiji, Avstriji, Čehoslovaški in Poljski. Po vojni se je situacija zelo izpremenila nam v škodo. Francija, ki je ena prvih producentov vina s produkcijo letnih 50–60.000.000 hl vina, si je znala zagotoviti kot odjemalke Avstrijo, Čehoslovaško in Poljsko. Oddajati je imela taka in toliko vina, da jih je morala v to svrhu deloma kupovati po Dalmaciji, Španiji in Grški. Tudi Italija razvija velike napore na vinskem trgu. Tudi ona si je znala pridobiti Čehoslovaško in zlasti Avstrijo, od katere je dosegla to ugodnost, da uvaža v Avstrijo vina nad 13 odstot. alkohola proti polovični carini, to je za 30 zlatih kron za hl. Isto ugodnost je dosegla pri avstrijski vladi tudi Madžarska, ki ne uvaža samo v Avstrijo, ampak tudi v Čehoslovaško. Kar se tiče Čehoslovaške, je ona v dobi prvih sedem mesecev leta 1923 uvozila vina: iz Madžarske za 3,004.880 čK, iz Italije za 3,267.570 čK, iz Francije za 1,451.436 čK, na vse ostale države odpade ostanek vrednosti v znesku 660.840 čK uvozenega vina.

Na našo državo odpade razmeroma prav malo. In vendar bi lahko naša država velik del na Madžarsko in Italijo odpadajoče množine uvoženega vina potegnila nase, ako bi vrla in drugi merodajni činitelji storili svojo dolžnost in z vso silo pospeševali naš vinski izvoz. Zanimivo je dejstvo, da od vina, ki ga Čehoslovaška izvaja, gre skoraj tretjina v Avstrijo, namreč za 5,278.939 čK. Tem lažje bi za izvoz naših vin v Avstrijo lahko skrbela naša država. Naša vina, zlasti ona iz Slovenije (Štajerske), odgovarjajo okusu avstrijskih, zlasti avstrijsko-štajerskih konsumentov. Sedaj imajo neko mešanico avstrijskih vin z italijanskimi in ogrskimi vini, ki ne ugaja. Mi moramo obrniti vso pozornost na Avstrijo.

Živ pokopan.

Po angleškem izvirniku A. Bennettova napisal Paulus.

13. nadaljevanje.

«Da — ne — zares! Razumljivo je —! Mnogo svabila skupaj in posnemal sem ga tudi v pisavi —!»

Tujec se je še bolj prizanesljivo posmehnil in je vstal.

«Za goljufa nimate talentov! To je videti —! Čemu bi še nadalje slepomisila, midva, kaj? Nikar se ne prestrašite, nisem nikak tajni agent policije! Dovolite da se vam predstavim s svojim pravim imenom! Aleksander Delmonte, član kraljevske akademije in njen slovenski izvedenec —. Malenkostna prevarica, pa ne zamerite! Saj tudi vi ne nosite svojega pravega imena —!» Položil mu je roko na ramo in počasi povedal: «Vi ste Aleš Blaž!»

Aleš ni planil po koncu. Tudi rekel ni ničesar. Enostavno je molčal.

Napad je bil preklicano dobro pripravljen! Tisto primerjanje rokopisov —! Kako nedolžno ga je vprašal, ali je v resnici njegova pisava, tisti nedovršeni rokopis —! Seveda! Nedvomno mu je bil tale Aleksander Delmonte, ki ga je po imenu dobro poznal, že dolgo na sledu, kdor ve kake dokaze je že iztaknil zoper njega in treba mu je bilo le še zadnjega člena v verigi — enakosti v pisavi! Tale človek je prišel sem, da ga razkrinka —. In posrečilo se mu je —.

Pa kaj je hotel s tem? Če ni prišel po naročilu policije, čemu torej —?

«Ne bojte se me!» je nadaljeval tujec, sedel in spet shranil rokopis v torbico. Njegov obraz je žarel v enem samem prikupljivem smehljaju. «Vi ste Aleš Blaž! Za-

Ako je gospod minister agrarne reforme rekel, da se moramo ozirati na vse pridelke, ki se proizvajajo v naši državi, je to istina. Mi smo agrarna država in proizvajamo agrarne proizvode. Vsled tega je predvsem jemati obzir na izvoz poljedelskih proizvodov. V te pa spada tudi vino, in sicer v taki meri, da imamo v naši državi gotove pokrajine, ki ne proizvajajo skoraj ničesar drugega nego samo vino, in ako naša država ne skrbi za to, da se odpro zunanjia tržiča za izvoz naših vin, potem ne vrši svoje dolžnosti napram našemu vinarnstvu. Avstrija je dovolila Madžarski in Italiji ugodnost, da je znižala uvozno carino na polovico za vina z nad 13 odstot. količino alkohola. Isto zahtevamo mi tudi zase. Mi zahtevamo, da se mora pogojena 13 odstot. stopnja alkoholne jakosti znižati. Dobrota in plemenitost vina namreč ni odvisna samo od velike jakosti. Potrebno je, da naši prodajalci za trgovsko pogodbo z Avstrijo dosežejo največje ugodnosti za naša vina. Zato sem se obrnil na gospoda ministra še z drugim vprašanjem, v katerem sem iznesel tudi našo zahtevo, da se morajo k tem pogajanjem pritegniti tudi delegatje iz Slovenije in Hrvatske.

Na to vprašanje mi je gospod minister odgovoril, da to ni dobro in da na to on ne bo pristal. Odgovoril je dobesedno: «Naše dosedanje državne izkušnje so pokazale, da je zelo neprimereno za pogajanja z bivšimi neprijateljskimi državami določiti njihove nekdanje državljane. Taki delegatje običatno nimajo one vplivnosti, kakor jo zahteva značaj tega posla.» (Medklic: Čujmo, čujmo; sedaj smo vendar v Jugoslaviji!) Razlog, ki ga je gospod minister poudaril v tem odgovoru, ne drži, ker naša država za pogajanja z bivšimi neprijateljskimi državami njihovih nekdanjih državljanov sploh nikdar ni določila. To velja zlasti o Slovencih in Hrvatih. (Medklic od vladne strani: Trumbič in rappalška pogodbata) Glavna pogajalca, ki sta za Rapallo odgovorna, sta bila dr. Vesnič in Kosta Stojadinovič. Še manj pa drži razlog, ki ga ministrov odgovor navaja, da nimajo slovenski in hrvatski delegatje tiste vplivnosti, kakor jo značaj tega posla zahteva.

Ta razlog temelji na logiki, ki zasluži mednaroden patent. Stavim za dobro gospodu ministru, da je to samo podpisal, pa ne zapisal. Po tej logiki ne bi smeli niti dr. Masaryk, niti dr. Beneš, niti noben drug čehoslovaški državnik skleniti pogodbe s sedanjo republiko Avstrijo, ker dr. Masaryk in dr. Beneš sta bila državljanata nekdanje avstrijske monarhije. Ti gospodje bi moralni vselej, kadar bi bilo treba skleniti kako pogodbo s sedanjo Avstrijo, poklicati beografske strokovnjake, ki v tem oziru edini razpolagajo s potrebnim sposobnostjo in vplivnostjo. Kaka pa je ta sposobnost in vplivnost stvarnosti, smo videli ob prilikih potrditve pogodbe med našo državo in Avstrijo, ki je nedavno bila izvedena v tem parlamentu in ki med drugim vsebuje določbo, da

naši državljanji dobivajo od avstrijske republike za 100 predvojnih kron 8 dinarjev. To je velika spremnost in vplivnost!

Še bolj osvetljuje vplivnost in spremnost sporazum z Italijo, ki so ga sklenili srbski centralistični vlastodržci in ki so ga na slovesen način podpisali v zmagoščevalni dvoranu palače Chigi. Pri tej pogodbi ni sodeloval nobeden zastopnik ne slovenskega, ne hrvatskega naroda, marveč samo predstavniki sedanjih centralističnih vlastodržcev, in ravno ta sporazum kaže v žalostni luči vso njihovo spremnost in vplivnost ter bo pred celim svetom zmanjšal ugled in moč naše države.

Gospod minister trgovine je bil tako prijeten, da je na mojo kritiko odgovoril z besedami, ki kažejo vso njegovo centralistično skrajnost. Za vse pogodbe, ki jih boste naša država sklenila z drugimi državami, zahtevamo, da so med pogajalci tudi pravi zastopniki slovenskega in hrvatskega naroda. To mi zahtevamo, ker je to naše načelno stališče. To je zahteva, ki izvira iz temelja, na katerem je zgrajena država SHS. Ako gospod minister pravi, da nisem v celoti navajal, njegovega odgovora, ugotavljam, da sem bistveni del njegovega odgovora dobesedno navedel. Sedaj hoče svojo neologičnost izpričati z izjavo, ki ugotavlja stvarnost in sposobnost beografskih pogajalcev. Ako je gospod minister dejal, da dosedanje državne izkušnje kažejo, da Slovenci in Hrvati niso primerni za sklepanje pogodb z drugimi državami, naj pove, katere ugovore so dosedaj Slovenci in Hrvati sklenili za našo državo. Dejstvo je, da dosedaj še nobene niso sklenili. Ako nam dokaže, da so bili Slovenci in Hrvati krivi kake slabe in usodepole pogodbe, bomo posledice sami nosili in vas ne bomo kritizirali.

K osebni debodnini.

Brezvestno finančno gospodarstvo bivše Avstro-Ogrske v svetovni vojni je napravilo brezvreden, odnosno malo vreden naš denar. Težke povojne gospodarske razmere in slabo gospodarstvo v naši državi je krije vše vedno nizkega stanja naše valute. Postave, posebej one glede davkov se niso primerno novemu gospodarskemu položaju izpremenile, ker jih deloma nočejo, deloma pa ne morejo zmagati dela, ker so vse v Beograd centralizirali.

Bistveno neizpremenjena je ostala tudi po svojem besedilu postava o osebdnoodhodninskem davku. Zato vidimo, da so zastopniki naše Slovenske ljudske stranke takoj že leta 1920 in potem nepretrgano naprej zahtevali, da se primerno novi denarni verdnosti izpremeni eksistenčni minimum in se izpremeni primerno temu minimumu tudi iestvica, po kateri se ta davek odmerja.

Z vso vnemo sem se lotil dela. Zadeva je vzbujala moje strokovno zanimanje v najvišji meri. Mimogrede omenim, tudi vaša osebnost me je zelo zanimala in prav zelo pa še vaša nenadna smrt. O vaši «smrti» sem si naredil čisto moje mnenje, ki sem ga pa obdržal zase. Pa o tem pozneje.

Preštudiral sem torej vsa vaša dela podrobno in natančno, preštudiral tudi tista, ki so izšla s podpisom «H. B.», jih primerjal med seboj — in izjavil, da je Aleš Blaž njihov pisatelj. Gospod Ivan Dvoržak si je nato dobil založniško pravico od prvega založnika in izdal vaša poslednja tri dela obenem s prejšnjimi, pa s pripombo, da so to nanovo najdena «posmrtna» dela Aleša Blaža. Ne bom zagovarjal njegovega dejanja. Priznam, da ni postopal čisto pravilno. Prenagliš se je. Bal se je, da ga ne bi kdo drug prehitel. Pohlep po založku —!

Dobro! Komaj da so zagledale knjige beli dan, že se je oglasil tovarnar in veletrgovec Sime Blaž — vaš sorodnik, kajne? — in je seve tožil založnika radi goljufije. Aleš Blaž da je umrl, je pravil, in on Sime Blaž da je njegov dedič. V pisateljevi zapuščini, je pravil, ni bilo nobenih rokopisov, ki bi še ne bili natisnjeni. Založnik da je torej s svojo izdajo «nanovo najdenih «posmrtnih del Aleša Blaža» čisto prosto zlorabil ime velikega pisatelja in zagrešil goljufijo. — Tožba bi ne bila tolikega pomena, da ni vanjo zamotana tudi moja čast in z njo čast kraljevske akademije. Saj me razumete! Kajti da se bo založnik skliceval v prvi vrsti name, o tem ni dvoma.

Zadeva je bila na mah resna. Sedli smo in se posvetovali. Eno je bila zame nad vse dvome vzvišeno, to namreč, da so tista dela zares izpod peresa Aleša Blaža. Pa izjava slovstvenika bi še menda ne zadostovala

kaj ste hoteli umreti javnosti in čemu ste si nadeli tuje ime, vse to mene nič ne briga. Gotovo ste imeli svoje vzroke. Moj Bog! Taki slavni ljudje, zlasti če so pisatelji, imajo vse svoje posebnosti! In mi, ki nismo slavni in veliki, mi jih sodimo prizanesljivo, — prizanesljivo, gospod Aleš Blaž! — Moj namen je čisto miroljuben in bo v korist nam in tudi vam, gospod! — Zadeva je tale. Prosim da vam jo smem razložiti!«

Aleš Blaž je molčal.

•Dovolite torej! Govoril bom kratko. — Prihajam k vam v imenu vašega nekadnjega založnika, gospoda Ivana Dvoržaka, in tudi v imenu kraljevske akademije. Gospoda založnika poznate. Ko ste še živelj, je izdajal vaša dela. Mnogo je zaslužil. Seveda! Ime Aleš Blaž je silno vleklo. Morebiti do vas ni bil čisto pravičen. — Prosim nikar se ne razburite! — To je vprašanje, ki ga bomo tudi še rešili, ako ugodite naši prošnji. Pa to mimogrede! — Da je mož kot izdajatelj vaših del vseskozi poznal vaše pisateljske posebnosti, vaš slog, vaš besedni zaklad, vaše ideje itd., to je razumljivo.

Dobro —! Ko so torej izšle vaše tri povesti, — tiste, ki ste jih podpisali s «H. B.» — so prišle kot slovstvena novost seve tudi njeemu v roke. Začudil se je. — To je pisal Aleš Blaž in nihče drug! si je dejal. Mislit je tistikrat, da so morebiti iz zapuščine Blaževe. Stvar ga je zanimala, ker je pripravljal celotno izdajo velikega pisatelja.

Prišel je tudi k meni. Kakor veste, me je kraljevska akademija imenovala za svojega slovstvenega izvedenca. Iz same ljubezni do zanimivega predmeta se bavim z raziskovanjem starih rokopisov. Nočem se hvaliti, pa že mnogokateremu brezimnemu rokopisu sem pripomogel do poštenega imena, — in tudi do pravega imena.

Uredništvo je v Mariboru Koroška cesta št. 5. Roko pisi se ne vračajo. Upravitelj spremlja nato spremljanje in reklamacije. Cene inseratom po dogovoru. Za večkratne oglaševanja primeren popust. Nezapomnite se poštenega telefona interurban št. 113. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.63. Telefon interurban št. 113.

Ker nas v Beogradu hočejo kolikor mogoče z davki obtežiti, je bil in je še vedno boj za olajšave davčnih bremen silno težek. Letos je posebej na posredovanje dr. Korošca in stvarna izvajanja zastopnikov Jugoslovanskega kluba v finančnem odseku in na številne proteste, ki so jih sklenili občinski zastopniki, izjavil finančni minister, da pristane na zvišanje davka prottega eksistenčnega minima pri osebnih dohodnih na pet tisoč dinarjev. Tako bo v novem finančnem zakonu torej določen eksistenčni minimum na ta znesek. Sicer fin. minister s tem ni sprejel popolnoma zahteve Jugoslovanskega kluba, ki zahteva 15 tisoč dinarjev kot minimum, toda vendar imamo zaznamovati lep uspeh.

Greni nam veselje nad uspehom dejstvo, da je minister odklonil zahtevo, da se temu novemu eksistenčnemu minimu prilagodi tudi lestvica o plačevanju davka. Vse dokazovanje v finančnem odboru in tudi finančnega delegata dr. Šavnika je bil brez uspeha. To je velik nedostatek in kaže jasno, da v Beogradu nimajo ali ne volje, ali ne zmogočnosti, da bi razumeli naše poslance in finančne strokovnjake.

Ali bomo imeli korist?

Dokler finančni minister ne pristane, da se izpremeni tudi primereno lestvica, bo sebno dohodniški davek še vedno zelo krivičen. Toda pomoč je vendar mogoča in sicer je v sledenčem:

1. Vsi davčni obveznici, katerih čisti dohodek ni bil in ne bo cenjen nad 20 tisoč krom, odnosno 5 tisoč dinarjev, bodo osebne dohodnine prosti. Zadnji dve leti so bili prosti le oni, pri katerih je bil čisti dohodek cenjen na 10 tisoč krom.

2. Ako odpade ta davek, odpadejo seveda tudi 30 odstotne drž. doklade na ta davek in invalidinske doklade.

3. Ker je gospodarski položaj kmetskega ljudstva slabši, kakor prejšnjega leta, ob pravični oceni morajo odpasti tudi vsi, od plačevanja tega davka, ki so imeli tudi nekaj nad 20 tisoč dohodka. Seveda morajo pravčasno vnovič napovedati svoje dohodke in upravne stroške.

Kje ljudje sami sebi škodujo.

Da je toliko nevolje in nezadovoljnosti, pa so si deloma ljudje sami krivi. Pred vsem navadno vsi zanemarjajo napoved ob določenem roku. Dalje napravijo napačno napoved o svojih vračunljivih stroških. Tudi se grdo med seboj ovajajo. Ne udeležujejo se volitev v enilne komisije, katere imajo dalekosežne pravice. Kaj pomagajo vsa poslančeva posredovanja in vsa izpreminjanja postav, ako se ljudje sebi v prid svojih pravic nočejo ali ne znajo posluževati?! Žalostno je, ako štejemo kljub vsem opozoritvam po časopisih glasove, ki so jih oddali naši davkoplaćevalci za enilne komisije zadnji. Liberalci in Nemci so prišli vsi, naši pa niti ne deseti del! To mora postati drugače!

Na kaj opozarjam bralce?

Opozarjam bralce, naj vsak dobro pregleda, ali je za preteklo leto plačal več dohodnine, kakor misli, da je pravilno. Kdor hoče imeti sploh pravico pritožbe, mora ustneno ali pisorno izvršiti napoved. Sedaj je še rok napovedi. Prešlidiraj, kar smo že pisali v preteklih letih in po teh navodilih napravi napoved!

Poslanci so v težavnih borbi spet nekaj priborili, sedaj pa glejte, da si sami ne zapravite ugodnosti. Pozivamo pa tudi javno naše davčne oblasti, naj uvažujejo dejstvo, da je polažaj naših davkoplaćevalcev mnogo težavnejši, kakor je bil še lani in povrh naj uvažujejo da se drugod v naši državi ne rayna z jednako neizprosno strogostjo, poneked pa sploh osebne dohodnine nimajo.

za dokaz resnice pred sodnijo. Treba je bilo še drugih dokazov. Vprašanje, kdo je napisal lista dela, je razen tega dobivalo zame še čisto drugačno ozadje. Rekel sem vam že, da sem si naredil o vaši smrti čisto svoje mnenje. Zakaj, to boste že še svojcas slišali. Izdaja vaših «posmrtnih» del mi je dala povod, da sem stopil s svojim mnenjem na dan. In jaz sem bil tisti, ki je prvi zgovarjal misel, da Aleš Blaž ni umrl —.

Poznam velike može in njih značaje. Saj se pol stoletja bavim z njihovimi životopisi. To je moja priljubljena stroka. Držal sem se načela in se ga še vedno držim, da so vsi veliki možje — posebneži. Kar je pri drugih ljudeh nemogoče, to je pri njih samo po sebi umevno. Moji podmeni je seve dajal precej trdo oporo — neki prizor v hotelu «Pri solncu» —. Se spominjate, kajne? Na tisti večer, ko ste se plaho in boječe primužali v vežo hotela in prosili za sobo —! Jaz sem bil tistikrat v veži —. V svoji zmedenosti ste izdali, kdo da ste —.

No pa naprej! Na podlagi te svoje podmene sem sledil sledom, ki ste jih zapustili za seboj. In hvala Bogu, sledov ste dovolj pustili, preden ste izginili sem v talem idiličen «Mirni dol». Kaj vse smo spravili na dan, o tem boste že še čuli! Za sedaj naj omenim, da nam je manjkalo le še samo enega člena v verigi naših dokazov, namreč da je pisava pisatelja H. B. — Hinkota Brglez — ista kakor pisava Aleša Blaža. In to sem danes jaz dognal, sami ste bili priča temu!

Pa ne, nisem prav dejal! Še eden in sicer najvažnejši dokaz potrebujemo! Gospod Aleksander Delmonte je vstal in položil Alešu roko na ramo. «Gospod Aleš Blaž! Mi potrebujemo vašo izjavno, da ste zares Aleš

O pogozdovanju.

(Piše Ivan Štampar, ekonom graščine Ormož).

Jugoslavija je po svoji zemljevidni legi, podnebju in kakovosti zemlje agrarna država, to se pravi, da tvoj kmetijski proizvodi pretežni del vseh državnih dohodkov. Izmed mnogih proizvodov ali surovin, ki pridejo pri nas v poštev za izvoz (eksport) zavzema les in njegovi izdelki prav odlično mesto. Vsled tega je potrebno, da posvetimo gozdarstvu v naši državi posebno pozornost.

Vpliv gozdov na podnebje.

Poglejmo kolike vrednosti so gozdovi v gmotnem in zdravstvenem oziru za posameznika in celo državo. Obsežni gozdovi so za vsako pokrajino neizmerna dobra. Oni vplivajo v veliki meri na podnebje in ozračje doličnih krajev ter regulirajo padavine, kar je za rodovitnost naše zemlje velikega pomena. V kraju, kjer je malo gozdov in mnogo golega sveta, deluje solnčna topota neposredno na zemljo, ki se vsled tega brzo segreva in ravno tako hitro zopet ohlaja. Vlaga, ki jo sprejema zemlja v se na ta ali oni način, izhlapeva v brezgozdnem svetu zelo naglo in zemlja se hitreje osuši, nego z gozdnim drevjem poraščenem svetu. Ta okolnost povzroča hude vetrove, ker se topil in lahek zrak menjava s hladnim in težkim. Posledice tega so: nestanovitno vreme, močni nalivi in zopet hude suše in slabe letine v takšnih krajih. Obsežni gozdovi so pravcati nabiralniki podnebne vlage, ki pod drevjem počasi izhlapeva ter zabranjuje prehitro spremicanje zračne topote. Preobilno vodo v deževnem vremenu gozdi zadržujejo v sebi. Radi tega tudi ne opažamo, da bi gozdni potoki ob deževju posebno narastli. V gozdovih izginja voda skozi nebroj luknjic v zemljo, kjer se zbrina in na gotovih mestih prikopi kot biserno čisti virček na dan. Gozdni studenci ne usahnejo tudi v najhujši suši. Gozdovi torej uravnavajo vodno razmerje in s tem preprečujejo poletno sušo, ki povzroči čestokrat ogromno škodo. Podnebje gozdnih krajev je vsled tega mehko, vlažno in prijetno in vreme bolj stalno.

Nastanek gozdov.

Kjer človeška roka ni mogla poseči vmes, so gozdovi nastali od narave same. Stara debla nadomesti mladi naraščaj drevja, ki se je zaplodil iz semena dorastlega drevja. Kjer pa hočemo gozdove izkorisčati z največjim pridom, moramo skrbeti za umno pomlajvanje in vzgojevanje gozdnega drevja. Po načinu vzgoje razločujemo tri glavne vrste gozdov in sicer visoke, srednje in nizke gozde.

Visoki gozdi.

Visoki gozdi so tisti, kjer drevje je vzrastlo iz semena. V njih vobče doraste drevje vsaj toliko, da rabi kaljivo seme. Ako prepustimo pomlajevanje naravi, tedaj je treba doseči to starost visokih gozdov zategadelj, da dobimo iz semena starega drevja nov mlad naraščaj. V visokih gozdih, ki se umetno pomlajujejo, zasadili ali zaseje posekane prostore človek sam. Čas, v katerem jih je posekat, ne zavisi potemtakem od starosti drevja. Visoki gozdovi obstojejo navadno iz mešanega drevja, ki ga cenimo po dolgosti, oz. visokosti in debelosti. Visoki gozdi pa tudi zemljo najbolj varujejo pred izsušenjem ter so za to prikladni za gorate in strme lege in rodoviten gozdnih svet.

Srednji gozdi.

V srednjih gozdih je združen visok gozd z nizkim. Na spodnjem drevju ali podraščajem, ki je vzrastel iz-

Blaž —! Zato sem prišel k vam. Prosim vas v imenu začetnika gospoda Ivana Dvoržaka in v imenu kraljevske akademije, olajšate nam dokaz resnice, izjavite pred sodnijo, da ste Aleš Blaž —!

Do sem je Aleš molčal. Zgenil se je, ko je gospod Delmonte omenil prizor «Pri solncu», rekel pa ni nič.

Sedaj pa je vstal, počasi, odločno. Njegovo lico je zardelo, jeza mu je sršala iz oči.

«Nel če ste po to prišli, ste se zaman trudili! Da bi šel reševat Dvoržaka, tega — človeka, ki me je gulil vse življenje in bogatel na moj račun —! Da bi reševal čast kraljevske akademije, ki me ni poznala, ki me ni prišla iskat, dokler sem bil še živ, in me je puščala v revščini in mi je uničila moje ideale —! Ha ha ha! Jaz bi naj bil plemenit, ko ste vi bili taki — sebičneži! Le kar pojrite, gospod Aleksander Delmonte, le kar pojrite in pozejte svojim ljudem, da Aleš Blaž še živi, da pa nikdar, čujte, nikdar ne bo šel reševat časti tistim ljudem, ki so ga pahnili v nesrečo in obup!»

Strastno, besno je govoril. Ves že zdavnaj zakopani srđ je iznova spet siloma izbruhnil. In sledu ni bilo več na njem o nekdanjem plahem, boječem Alešu. Ponosen, samozavesten je stal pred iznenadenim članom kraljevske akademije, bojevit, maščevalen, nedostopen —.

«Gospod Aleš Blaž —!»

«Nič! Je vse zaman! Račun imam z vami in poravnati ga danes! — In povrh, če bi storil, kar zahtevate, kaj imam od tega? Časti ne potrebujem, denarja ne bom zaslužil, le državni pravnik bi me zaprl, ker sem z načinom imenom varal javne oblasti!»

«Gospod Aleš Blaž —!»

štov, raste v primerni razdelitvi ponajveč iz semena vzgojeno visoko ali zgornje drevje. V takšnih gozdih pridobivamo visoki in močni stavbeni les poleg nižjega in slabjšega kurjavnega lesa. V srednjih gozdih se vzgoji lahko prav močno drevje, ki pa ne sme biti pregosto, da ne zatira spodnjega lesa. Uspevajo najbolj na dobrini in globoki zemlji.

Nizki gozdi.

Nizki gozdi so tisti, kjer raste drevje iz štorov in korenin posekanega drevja. Za gozde te vrste je prikladno samo listnato drevje, ki poganja iz štorov in to zmožnost ohrani dalje časa. Ker starci štori več ne poganjajo, se mora drevje sekati v krajsih razdrobjih ter ne doseže starosti, kot v visokih gozdih. V takšnih gozdih pridobivamo trdno kolje, kolje za sejanje sadnega drevja, za plotove itd. V nizkih gozdih se mora pasa živine in poraba odpadnega listja opustiti, sicer nam gozdi hitro opešajo.

Kakšni gozdi so za nas najbolj prikladni.

* Ako hočemo imeti iz naših gozdov dobre in stalne dohodke, moramo gojiti takšno drevje, da ohrani moč in rodovitnost zemlje. To lastnost ima košato drevje, pod katerim ostane zemlja vlažna in se dela dosti črne prsti. To drevje se vzgaja ali samo zase, ali pa z drugim drevjem pomešano. V tem slučaju govorimo o mešanih gozdih. Pod drevjem z redkim vejevjem se zemlja hitro osuši in napravi malo črne prsti. Od svojstev gozdnega sveta je odvisno, kakšno drevje na njem najbolje uspeva.

1. Iglasto drevje.

Od iglastega drevja gojimo v največjem številu navadno smreko, ki dela razsežne ali površne korenine ter zahteva rahlo in dovolj vlažno zemljo. Ima goste veje in dobro obsenčuje, kar pliva ugodno na gozdnih svetih. V mladosti mora imeti zavetje. V vetrovnih legah se mora gojiti skupno z globoko vkorenjenim drevjem, katero ga čuva pred slabimi vetrovnimi vplivi.

Jelka se razločuje od smreke po iglicah, ki so na gornji stran ploščete, temnozelene in stope zlasti na starejših vejih v nasprotnih vrstah, dočim so pri smreki štiroglate, priostrene in nesimetrično razvrščene okrog vejic. Iglice odpadajo pri smreki v osmih letih, pri jelki pa v desetih. Smreka ima rjav lub in v starosti višec veje, jelka pa ima siv lub in bolj kviško stope zraste veje. Storži stope pri jelki pokonci na vejih in so zreli v pozni jeseni, pri smreki pa vise in odpadejo šele na spomlad, ko so se odprli. Jelka se vkorenini globljeje in trdneje, kakor smreka, zahteva pa enako zemljo kot smreka. Najbolj ji ugaja globoka, peščena ilovnata zemlja. Jelka potrebuje v mladosti veliko sence in še tudi v starosti senco zelo ljubi. Proti škodljivim mrčesom je jelka bolj odporna, kakor smreka, ki daje zato nekoliko boljši stabni les od jelke.

Glede gozdnega sveta zelo skromni so hori, od katerih sta pri nas razširjena navadni ali beli in črni ali avstrijski bor. Navadni bor se spozna po dveh in dveh iz skupne nožnice vzrastlih, svetlo zelenih, 5—6 cm dolgih iglicah, katere odpadejo v starosti dveh do treh let in po sivordečkastem, v starosti globoko razpotenem lubu. Veje so mnogo redkejše, kakor pri smreki in tudi v rasti močnejše. Na ugodnih tleh vzraste visoko, gladko in dosti ravno deblo, večkrat pa so dreseska skrivila in kratka. Bor uspeva izmed vsega drevja še najbolje na suhih, peščenih tleh, v ravneh in solčnih legah, kjer se s krepkimi, globokimi koreninami zavarjuje proti suši. Ne mara obsenčevanja od drugih dreves ter mora imeti za povoljen razvoj že v mladosti dovolj

«Se zaman trudite! Ne in ne!»

Burno je stopil Aleš proti vratom.

«In to je vaša zadnja beseda?»

«Zadnja!»

Obljubim vam v imenu kraljevske akademije, da bomo poravnali vse krivice in —.»

«Ne potrebujem ničesar od tiste — akademije!»

Gospod Aleksander Delmonte je pobral klobuk in torbico.

«Torej pa poslušajte! Če hočete biti neizprosniti, pa bodite Končno — nam je vseeno. Da Aleš Blaž ni umrl, to vemo tudi brez vas. Izmotali se bomo iz tožbe, izlepa ali izgrda. Potem pa pride vrsta na vas in tedaj —! Z Bogom, gospod — gospod Aleš Blaž!»

* * *

Pol ure pozneje je visela Lenka svojemu Alešu Blažu na vratu.

Lica so ji plamela, oči so se ji bleščale v srečnem ponosu, vsa blažena je gledala svojega slavnega moža.

«Saj sem vedela —! Saj sem slutila, da nisi navaden človek —! Tista tvoja plahost in boječnost —! Ni sem verjela vanjo! Kaka samozavest, kaka ženjalnost se je skrivala pod njo! O, dobre oči imam —! In tale tvoje duhoviti, oduševljeni obraz —! Se še spominjam tiste, — tiste slike? Odločila je —! In včasi si bil ves zamišljen, sanjav —! Zaklepala si se v svojo sobo! Slutila sem, da je nekaj posebnega v tebi! In tvoja prva povest! Ti nisem jaz, jaz že koj tistikrat dejala, da si cel Aleš Blaž —! O —, čutila sem, čutila sem —!»

(Dalje prihodnjič).

svetlobe. Navadnega bora naj se ne goji v čistih nasadih do visoke starosti, ampak se naj posadi tak gozd pravčasno z jelkami, smrekami in svetu primernim košatim drevjem, katero zemljo zboljuje in ohrani rodovitno. Borov les je dober za vodne stavbe.

Še skromnejši glede zemlje in podnebja od **navadnega bora** je **črni bor**, ki s svojimi dolgimi, močnimi koreninami najde dovolj hrane tudi v najkamenitejših golih tleh in v najhujši suši ter kljubuje tudi ostremu mrazu, vetru in snegu. Črni bor se ne razvija v veliko drevo, ker napravlja košati vej, ki jih ohrani tudi v starosti. S svojimi 8 do 10 cm dolgimi, čvrstimi, temnovenelenimi iglicami, ki po petih letih odpadejo vpliva črni bor na zemljo prav dobro. Pod njim se napravi v kratkem času debela črna plast zemlje, ki služi v prehrano drugemu bolj izbirčnemu drevju. Črni bor se more saditi v prazen pust svet, kjer drugo gozdno drevje več ne uspeva.

V planinskih krajih gojimo z uspehom mecesen, katerega cenimo zlasti radi trpežnega, rdečkastega lesa, ki je za napravo različnega kolja zelo pripraven. Imeti mora dovolj svetlobe in raste v mladosti zelo hitro, toda radi redkih vej in malih iglic, ki vsako leto odpadejo, ne vpliva ugodno na gozdnina tla. Zategadelj se ga mora saditi le v mešanih gozdih.

Listnato drevje.

Izmed listnatega drevja je pri nas najbolj razširjena bukev, ki svojo razširjenost radi velike koristi tudi po vsej pravici zasluži. Bukev vpliva s svojimi košatimi vejam ugodno na gozdnina tla in daje najboljša drva. Bukov les ne najde industrijske uporabe pri nas vsled svojih lastnosti, da se prehitro osuši, naglo namoči in segnije. Vendar izdelujejo tudi iz njega razne predmete. V mladosti mora imeti bukev obsenčevanje in uspeva najbolj na vlažnih in globokih tleh.

Poleg bukve precej razširjen je pri nas **beli gaber**, ki daje gost in trd, za kurjavo, kakor tudi raznovrstno orodje izvrsten les.

Gozdnih ravnin in predgorja najnavadnejše drevo je **hrast**, od katerega imamo pri nas troje vrst in sicer dob ali ježičar, gradenj ali lutik in cer. Najbolj se ceni dob, ki se spozna od gradnja po listju, ki ima prav kratke peclje ter raste v šopkih na vejicah in po želodu, ki visi na dolgih pecljih. Gradenj ima široko, dolgo-pečljasto listje, želod pa sedeč. Dob uspeva najbolj v čvrsti in vlažni zemlji ter zavzema bolj ravnine, a gradenj se zadovoljuje tudi z bolj slabajo zemljo, raste počasneje ter ima za to gosteši les. Za rast potrebujeta oba veliko prostora in svetlobe. Les od obeh je izvrsten za stavbe na suhem in v vodi. Najprimernejši je hrast za mešane gozde. Cer se razločuje od drugih dveh hraštv po brstu, ki je kosmato čopasto. Po listju, ki je ozko, globoko krpasto in usnjato, zgoraj gladko in svetlo zeleno, spodaj pa kosmato in sivkasto zeleno se cer lahko spozna. Želod dozori še le v drugem letu, torej 18 mesecev po cvetu ter se nahaja v kosmatih skledicah. Cerov les je gost, rdečkast in izvrsten za kurjavo. Za razširjanje cer ne pride v poštev.

Pravi kostanj raste najraje v vinorodnih krajih in zahteva globoko, rodovitno zemljo in solnčne lege. Les je trpežen in za stavbe v vodi zelo prikladan. Iz kostanjevega lesa se izdeluje vinogradno kolje in žge izvrstno oglje. Koristi nam z obilnim listjem in tudi sadjem.

Razen navedenega drevja se nahaja v naših gozdih še razno drugo drevje, ki za gospodarstvo ni tolakega pomena. Sem prištevamo: brest, javor, jesen, lipo, črni gaber, akacijo, topolo in brezo. Brestov in gabrov les služi za raznovrstno orodje, lipov za rezlarje, jesenovega in brezovega uporabljajo kolarji, javorjevega mičarji, iz topolovega se izdelujejo vžigalice itd.

Jelše in vrbe rastejo najraje na vlažnih prostorih ob vodah. Vrbove šibe rabimo za pletenje in vezanje.

(Konec prihodnjic.)

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Najvažnejša razprava v skupščini je bila zadnjača ona o najetju 300 milijonskega francoskega posojila za oboroževanje. Vlada je vedela, da se bo pri glasovanju razpravljalo o raznovrstnih kupčijah in sleparijah, ki so se vrstile pri najetju posojila in za to je nagovarjala opozicijo, naj glasuje za posojilo, češ, da bo itak njegova uporaba pod nadzorstvom posebnega odbora. Opozicija se seveda ni dala premotiti, ker je vladu tudi povedala, da bi hotela imeti v tem odboru pet članov, celi opoziciji pa prepustila samo štiri. Govornik Jugoslovanskega kluba je naglašal, da ima naša država s posojili v inozemstvu zelo slabe izkušnje, na primer z znanim Blearovim posojilom in s 7 odstotnim investicijskim posojilom. Pogoji za to posojilo so taki, kakor da naša država ni samostojna. Stranka, kateri pripada govornik, je krščanska stranka in je že v svoji osnovi protivna vsaki vojno oboroževalni politiki. Naš vzor mora biti Društvo narodov. Mi smo za sporazum z vsemi narodi, smo tudi za sporazum z Italijo, vendar se takih sporazumov ne sme sklepati za vsako ceno, ampak le na podlagi obstoječih pravic. To, kar smo danes podpisali z Italijo, ni mir, ampak je diktat zmagovalca premagancu. Po tem sporazumu dobi Italija Reko. S tem sporazumom ni Italija samo zunanjepolitično mnogo pridobila, ampak še več na gospodarskem polju. Reka je doslej mrtvo mesto, poslej pa bo oživelja. Mi pa nismo dobili ničesar. S sporazumom je naša vlada znatno okreplila fašistovski režim v Italiji in Mussolini bo mogel pokazati pri prihodnjih volitvah na lep uspeh.

S podpisom smo mi na narodnem polju mnogo izgubili, od Italije pa smo prejeli le kopico lepih, toda praznih besed. Koliko smo Italij verjeti, to dokazuje zgodovina in kažejo tudi najnovejši politični dogodki. V trenutku, ko naši državniki podpisujejo pogodbo z Italijo, so Italijani vzeli Slovencem in Hrvatom še njihove zadnje pravice. Slovenski in hrvatski jezik so vrgli iz javnih uradov v trenutku, ko si Pašić in Mussolini podajata roke. Vlada je zagrešila velik narodni greb, ki ga mi vladni nikdar ne bomo pozabili, ker nam je naša narodna čast in naša ljubezen do zatiranih bratov nad vse. Z ozirom na naše zatirane brate izjavljam, da mi ne bomo nikdar pozabili, da živi na oni strani rod, teptan in zaničevan, kakor noben drug rod v Evropi. Mi ne bomo nikdar pozabili, da živi onstran meje cvet našega naroda, priden in delaven kot mravlja in trd kot kremen. Mussolini naj ve in Italija naj ve, da takega rodu ni mogoče uničiti. Mi smatramo tak sporazm, kakor ga podpisujejo danes, za ničev. Čeprav smo za to, da se sklene z Italijo pogodba, bomo vendar napeli vse svoje moči, da se današnji sporazum nadomesti z drugim, ki bo našim bratom zajamčil njihov življenjski obstoj.

Vlada pravi sicer, da je ta sporazum dober in da je ž njim odstranjena vsaka zunanja nevarnost. Če vlada to trdi, potem res ne vemo, zakaj potrebuje vlada nove kredite za oboroževanje. Za nas je vsako novo oboroževanje preveč in zato bomo glasovali proti predlogu. — Za vlado so kakor po navadi glasovali Nemci in Turki.

V soboto se je v Zagrebu v prostorih HRSS — (Hrvatske republikanske šeširke stranke) vršila konferenca predstavnikov federalističnega bloka ali proticentralistične zvezne. Dnevní red konference so tvorila razmotrivanja o političnem položaju in o osnovanju zvezne cele opozicije proti radikalni vladi.

Dr. Vlado Maček je poročal o sklepih zadnje seje hrvatskega narodnega zastopstva 13. januarja 1924 in o svojih razgovorih s predsednikom hrvatskega narodnega zastopstva Štefanom Radičem na Dunaju, a gg. dr. Korošec in dr. Spaho o parlamentarnem položaju v Beogradu. Tudi na tem sestanku so ugotovili popolno soglasje v presoji notranjih in zunanjih političnih dogodkov. Sklenili so, da se akcija za zrušitev sedanjega režima nadaljuje z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Ta akcija je okrepljena s tem, ker ima predsedstvo hrvatskega narodnega zastopstva po sklepu zadnje seje v taktiki popolnoma proste roke. — Če se bo namreč dalo zanesti na srbske zemljoradnike in demokrate, potem pride v Beograd potrebitno število Radičevih poslancev, da se vlada preglasuje in vrže.

OGRSKA IN MALA ANTANTA.

V budimpeštanskem parlamentu je nacionalistični poslanec Bogya izjavil, da mora biti glavni cilj madžarske zunanje politike oslabitev Male antante, ker le tako bo mogoče prodreti obroč okoli Madžarske. Največji madžarski sovražniki so Čehi, ker so nositelji vseslovenske ideje. V oslabitvi Male antante je bodočnost Madžarske, ki se mora orientirati napram Italiji. Čehoslovaški industriji se mora zapreti pot, nasprotno pa je treba podpirati italijansko industrijo. Jugoslovansko-italijanski sporazum ni škodljiv za Madžarsko, ker omogočuje Italiji vpliv na Malo antanto.

RUMUNIJA.

Angleški listi naglašajo, kako se Rumunija odmika od Francije. To se vidi zlasti v tem, da je Rumunija odklonila pogoje za kredit 100 milijonov frankov, ki jih je Francija predlagala kot jamstvo, namreč zastavitev državnih dohodkov iz petrolejske industrije. Pogajanja med Rumunijo in Francijo se morajo toraj smatrati za končana.

ANGLIJA.

Vsa vladna in državna podtaljniška mesta so zasedena s pristaši delavske stranke. Ko se je delavska vlada sesitavila, je bil v Angliji železniški štrajk v velikem razmahu, sedaj pa je pa spor že poravnani in sklenjena vzpostavitev dela.

KONEC IZJEMNEGA STANJA NA PRUSKEM.

Pruski deželnih zbor je z glasovi komunistov, socialistov in enega poslanca centruma sprejel komunistični predlog glede ukinjenja izjemnega stanja.

Pozor na „Mursko Stražo“!

»Murska Straža« hi glasilo naše stranke! Takoj po revtratu je začela izhajati v Gornji Radgoni »Murska Straža«. List je bil v začetku politično brezbarven, dasi je bolj cikl na demokratsko plat. Pozneje se je »Murska Straža« sama proglašila za list Slovenske ljudske stranke, kar je pa bila le na zunaj, kajti po notranji vsebinji je mnogokrat zabredila v druge stranke. Pred dvema letoma je začel izhajati v Gornji Radgoni v isti tiskarni kakor »Murska Straža«, srbsko-radikalni list »Samouprava«, kojemu je na pariju bil urednik znani dr. Lenard v Belgradu. Takrat je urednik »Murske Straže« velikodusno in »značajno« razdelil svoje srce med »Mursko Stražo« in »Samoupravo«, katero je pomagal urejevati dr. Lenard, ki se ni nahajal v Gornji Radgoni. Ko je g. Roman Bendé pisal za »Mursko Stražo«, je bil »klerikalec«, če je pa pol ure pozneje delal za »Samoupravo«, je pa bil radikal. Že takrat se nam je poročalo iz Ljubljane, da je urednik »Murske Straže« organiziran pri velesrbskih radikalih v Ljubljani. Najbrž je to bilo tudi res. Kajti g. Roman Bendé je šel tako daleč, da je v »Murski Straži« dobesedno ponatiskoval programatične radikalne članke iz »Samouprave« brez vsake kri-

like. In tako kremeniti značaj in veleum, ki obenem piše kar za dve stranki, hoče vzbujati naše ljudstvo, kakor sam pravil.

»Murski Straži« je denarno šlo vedno slabo, ker je imela le od 800 do 1000 naročnikov, kar je veliko premo. Navezana je bila na podpore, za katere je prosila povsod, posebno pri duhovnikih. Mesec avgusta je celo ovadila Slovensko ljudsko stranko pri prevz. g. škofu, češ, da ji stranka ne da podpore, dasiravno je tako velepomenben in eminentno katoliški list. Podpore od stranke seveda »Murska Straža« ni dobila, ker stranka sploh nobenega lista ne podpira. Radi tega je že v zadnjih mesecih preteklega leta začela izlivati svojo jezo nad Slovensko ljudsko stranko. Ta jeza je še bolj vskipela v srcu g. Roman Bendéta, ko mu je Posojilnica v Gornji Radgoni gotovo iz tehničnih razlogov odpovedala službo.

Z novim letom je g. Roman Bendé, ki je poprej mogel biti v srcu »klerikalec« in »radikal« obenem, tudi na zunaj popolnoma preseljal. »Murska Straža« sicer v vsaki številki zatrjuje, da hoče ostati glasilo Slovenske ljudske stranke, pri tem pa strupeno napada in blati duhovščino, jo psuje in zmerja hujše, kakor »Jutro«, »Tabor« ali drugi nasproti listi. Obmejne duhovnike, ki so ga v stiskih dozajd vedno podpirali, imenuje »tutleke« in »maruleke«, »lipove bogove«, »sfanatizirane grešnike« itd. Na prostashi način opsuje vse pristaše naše stranke.

Za tako pisavo »Murske Straže« pa seveda ni odgovoren le urednik g. R. Bendé, temveč v prvi vrsti nosi odgovornost konzorcij kot lastnik »Murske Straže«. Gospodar sam s svojim podpisom odobrava ostudo pisavo in gonjo svojega zmedenega uslužbenca zoper obmejno duhovščino.

Končno še pribijemo sledenje: G. Bendé v vseh številkah letosne »Murske Straže« vpije in se pridružuje, da bo s svojim listom pomagal resnici in pravici do zmage. Pri tem pa je on prvi, ki v svojem listu naravnost laže. V drugi številki je obljudil, da hoče »zaporedoma v vseh naslednjih številkah obravnavati vseh deset točk svojega zmenjanega programa, pa prišel je le do prve; v tretji in četrte številki so mu ti članki že zmrznili. G. Bendé, ali tako podpirate resnico? Nadalje pravi v tretji številki, da se hoče potegovati za boljši ton v časopisu, a še na isti strani ozmerja, obrekuje in opsuje duhovnike s »tutleki«, »maruleki« itd. G. Bendé, ali je to tisti vaš boljši ton, ki ga hočete upeljati v liste? Pa tudi s pravico so skregani naš prijatelj Bendé in konzorcij »Murske Straže«. V prvi letosni številki so obljudili naročnikom svojega lista, da bo list v »novi obliki« obsežnejši, kakor dozajd. S tem so hoteli ob novem letu, ko se listi naročajo, pridobiti na naročnikih, češ, kupite si list, ki se bo odzajd zanaprej povečal. Pred nami pa ležijo že štiri številke, a so ravno tako obsežne, kakor so bile lani. Ali se list hoče tako potegovati za pravico?

Tako torej stoji z »Mursko Stražo«. List ni glasilo Slovenske ljudske stranke, temveč je popolnoma nasproten naši stranki. Ima čisto zmeden in zmenjan program. Nekaj je vzel od Slovenske ljudske stranke, nekaj in sicer večino od dr. Šusteršča in iz njegove brošure, nekaj pa je profitiral od radikalov. Tak program more prebaviti le »veleume in »značaj«, kakor je urednik g. Bendé, ki ima v svojem srcu zadostni kotičkov, da lahko obenem objemlje kar tri stranke naenkrat. Tudi ni mogoče, da bi list pod novimi razmerami bil drugačen. Tiskarna Panonia se preseli iz G. Radgone v Ljutomer in z njim tudi »Murska Straža«. Snuje se delniška družba, ki v Ljutomer prevzame tiskarno. Na čelu te delniške družbe pa stoji Ljutomerski odvetnik, znan libralец dr. Grosman, ki seveda ne bo nikdar pripustil, da bi se v njegovih tiskarni tiskal in izdal list naše stranke. Zato pa vidimo zdaj »Mursko Stražo« v »novi liberalni obliki«. Mi opozarjamo še enkrat naše ljudi: Tiskarna Panonia pride v nasprotne roke in ni več naše podjetje. »Murska Straža« je postala glasilo naših nasprotnikov, zato je pristaši Slovenske ljudske stranke ne morejo več naročati, ampak jo naj pošljajo nazaj!

Naše prireditve.

Vabilo! Orlovske odsek Sv. Peter pri Mariboru predi v nedeljo, dne 3. februarja popoldne po večernicah v samostanski šoli lepo igro. Vabilo na obilno udeležbo. Vstopnina 2 dinarja.

Kat. pevsko društvo »Slavček« v Ptuju ima v Narodnem domu dne 3. februarja t. l. svojo prireditve. Spored: Igra »Tri sestre« v treh dejanjih. Pevske točke. Vabite se vsi domači in tudi iz sosednih župnij, da se v najobilnejšem številu udeležite prireditve!

Orlovske odsek v Ormožu priredi na Svečnico, dne 2. februarja, ob treh popoldne v Kat. domu igro »V Ljubljano jo dajmol«, veseloigrava v treh dejanjih, in burko v 1 dejanju »Čašica kave«. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novega odra. Zato pa prosimo in apeliramo na vse naše prijatelje mladine in somišljenike, da se našemu vabilu v čim večjem številu odzovejo ter s tem pomagajo k čim večjemu moralnemu in gmotnemu uspehu prireditve. Bog živi!

Polzela Kat. izobraževalno društvo na Polzeli ponovi na Svečnico dne 2. februarja igro »Lurška pastirica« ter Botra Nerga« v prostorih g. Cizeja na Polzeli. Začetek točno ob pol treh popoldne. Ker je čisti dobiček namenjen za novi zvon, ste vši prav uljedno vabljeni. — Odbor.

Lepa prireditve na Vurbergu. Zadnjo nedeljo smo tu imeli zelo lepo prireditve. Dekliška zveza je vprzorila v gledališki dvorani dve igri »Jezo nad petelinom in kes« ter »Pri gospodi.« Gledat je prišlo veliko ljudi in še precej odličnih Rusov in Rusinj, katerim je zelo ugajala naša gledališka predstava. Zato je pa predsednica Dekliške zveze tudi lepo pozdravila »brate, sestre mile iz daljne matjuške Rusije.«

Tedenske novice.

Krajnjevne organizacije SLS katere še niso sporočile novoizvoljenih odborov, pozivamo, da to čimprej storijo. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Poslanec Vesencjak je bil ponovno pri poljedelskem ministru Krsta Miletiču ter ga opozoril, naj si pride osebno ogledat nevarnosti in škode, ki pretijo našim ljudem ob Dravi. Minister ga je pooblastil, da sporoči javnosti, da bo držal svojo, že dano besedo. Poslanec je ministra tudi obvestil o ponudbah, ki jih delajo posestniki, da bi olajšali delo državi. Ako imajo v Beogradu sploh še kaj razumevanja za neodložljive potrebe ljudstva in obrambo njih obštanika, bodo pač morali enkrat uslušati kljice prizadetih. Poslanec Vescnjak je bil v tej zadevi, kakor tudi v raznih drugih cestnih in gospodarskih zadevah pri velikem županu dr. Ploju, da tudi ta vladu poroča o nujnosti zgornjih zadev. Bomo videli, ali imajo državne oblasti za nas še kaj drugačega, kakor čeke za davke in pozive k vojakom.

Mariborske novice. Po celi Sloveniji v vseh krogih znani ter priljubljeni rodoljub, pisatelj, govornik in pridigar, g. mariborski profesor dr. Anton Medved je bil te dni imenovan od sv. Očeta papeževim komornikom. Blagemu g. doktorju izreka tudi »Slov. Gospodar« najiskrenje čestitke! — Nova zvonolivarna v Mariboru je minuli teden učila prvič 10 zvonov. Med novo ultimično zvonovi sta tudi dva za znano romarsko cerkev Sv. gore pri St. Petru.

Vnedeljo se je vršila v Kamnici pri Mariboru krvava veselica, ki je zahtevala težko ranjene žrtve. V kamniški gostilni pri Šeragu so imeli domačini svojo veselico. Med veselicami so se fantje sprli med seboj. Največjega razgračača, nekega Štefana Straussa, so pognali nasilnim potom iz veseličnih prostorov. Za Straussa se je zavzel kamniški hlapec Matija Haložan. Haložan je skočil za odhajajočim Straussom in kmalu sta se vrnili oba s podvodenim junaštvom. Haložan je imel s seboj vojaško pištole in začel iz nje streljati v gostilniške prostore pri Šeragu med mirne goste najprej skozi okno, nato pa tudi pri vratih. Med nič hudega slutečimi gosti je nastal nepopisven strah in vsak je skušal uteči ter se rešiti pred streli. Kljub vseobčnemu pobegu pa so zadele Haložanove krogle šest čisto nedolžnih žrtev, ki so obležale vse težko ranjene. Težko ranjene so te-le osebe: komaj 16letni fant iz Bistre Franc Reiter, ki je dobil strel skozi prsa, v kolena je dobila kroglo Tereza Gradišnik iz Kamnice, kamniški mesar Stefan Pavešič je ranjen v nogu, viničar iz Rošpohu Franc Marinšek je ranjen v nos in za las je manjkal, da ni dobil kroglo v glavo, najtežje in sicer v trebuhi je bil ustreljen Franc Lešnik iz Studencev pri Mariboru in Ivana Flakuš iz Kamnice je bila ranjena v nogu. Uboge ter pomilovanja vredne žrtve je prepeljal še isto noč mariborski rešilni oddelek v javno bolnico. Pijana razbojnica sta bila takoj aretirana od orožnikov in predana mariborskemu okrožnemu sodišču. Žalostni slučaj v Kamnici je posledica pjanosti in povojne živalske podivjanosti.

Strokovni sestanek delavstva v Rušah se vrši na Svečnico, dne 2. februarja v stari cerkveni šoli ob pol 9. uri dopoldne. Prde govornik iz Maribora. Tovariši, udeležite se sestanka polnoštevilno!

Novice od Sv. Martina pri Vurbergu. Mladenci, ki odhajajo sedaj k vojakom, so imeli dne 27. januarja po rani sv. maši poslovilni sestanek. Zatem pa se je vršila zanje sv. maša. — Bralno društvo se je začelo marljivo gibati. Se pač vidi marljivo delovanje nekoliko izpremenjenega odbora. — Naši fantje so nas že opetovano mislili razveseliti z nastopom na gledališkem odru. Z vso napetostjo smo pričakovali 27. januar, ko bi se imela vršiti med drugimi tudi igra »Zob za zob.« Žal, da je vsled nepričakovanih ovir za enkrat to izostalo. Upamo pa, da bo ta ovira odstranjena in da nas bodo naši fantje po daljšem presledku v kratkem razveselili s svojim nastopom.

Razmere pri Kmet, podružnici v Svetinjah pri Ormožu. Pred par leti smo imeli občni zbor naše kmetijske podružnice, bil je zelo zanimiv, gospod načelnik je dobil lepo zaupnico; hotel je iti v Ljubljano kot delegat, pa so mu udje podružnice to pot prihranili, saj itak doma veliko žrtvuje za podružnico. To pa ga je tako razveselilo, da od tega časa voli sam delegate. Kdo gre letos v Ljubljano, nismo mogli zvedeti. Vemo tudi, da naši odborniki ne vabi k sejam, ali pa sej sploh ni. Gospod načelnik, razglasite občni zbor, povejte pravočasno, kdaj bote volili odbor, kedaj delegate, nič se ne bojte, mi Vas bomo gotovo volili, saj vas poznamo; le zaupajte!

Veselo poščilo iz Polenšaka. Gospod urednik: Spet se moramo zglasiti s par vrsticami v »Slov. Gospodarju«, da širša javnost ne bo menila, da smo Polenšani zaspali ali zmrznili v tej ostri zimi in da se več ne gibljemo. Ampak mi delamo sicer tih, a vzirajno. To dokazuje jasno, močno zanimanje, pa tudi vedno več naročnikov priljubljenega nam lista »Slov. Gospodarja«. List ima letos pri nas nad 50 naročnikov. Potem še prihaja k nam 7 »Naš Domov«, 20 »Orličev«, okoli 40 »Bogoljuba« in toliko »Glasnikov«, 2 »Straži«, 2 »Domoljuba«, 1 »Slovenec« več »Katoliških misijonov«, daje »Mladost« in še več raznih dobrih listov. Tudi »orlovski odsek« še ni zaspal, kakor si želijo raznobarni njegovi neprijatelji, ampak dela tih, a neustrašeno pod okriljem Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva. Veseli nas le in bodri to, da so pri Orlu agilni mlađi fantje. To vse je torej jasen in glasen dokaz, da Polenšak ni več trdnjava lažinapredne denuncijantske stranke, ampak postaja vedno močnejša trdnjava katoliško napredne, to je takozvane »klerikalne« stranke. Tega se nasprotniki smrtno boje, zato pa se zaganjajo z vsemi lažmi v posamezne naše pristaše. Mi pa gremo preko njih, še z večjim pogumom in smotrenim delom — naprej, naprej za svetlimi cilji in čistimi deli — v

boj za našo, res kmetsko Slovensko ljudsko stranko in za našo boljšo bodočnost, ki nam je zagotovljena le v slov. naši avtonomiji.

O čem govorijo pri Veliki Nedelji? Tukaj so zaprili znanega, že večkrat predkazovanega uzmoviča Matija Pfeifer. Kakor že pri marsikaterem rokomalharju, tako je tudi za Pfeiferja bila prevelika skrb za ljubico usodna. Seznani se je namreč lani z nekim dekletom od Sv. Lovrenca za Polenšakom, ki je hodila svečnice pet, ter sklenil znanje z njo. Tam je ustanovil tako rekoč podružnico, kamor je spravljal nakradene reči. Tam so dobili tudi platno, katero je ukral razlik odra tukajšnjega bralnega društva. Pri njem so dobili tudi delavske hukvice, katere je sam podpisoval in še neko drugo knjižico, v kateri je imel pod naslovom »darovi za mojo ljubico« zapisane same ukradene predmete. — Njegove pokvarjenosti bo najbrž kriva siaba vzgoja, ker mati, ki dovoli, da se pri njeni hiši še celo na božični večer celo noč pleše, ni zmožna vzgojiti dobroh otrok. Zelo nevarna in pretkana ptica je znana, zloglasna Matilda Pohl, hči bivšega logarja pri grajsčini nemškega viteškega reda pri Veliki Nedelji. Ker jo je oče že dal tukaj enkrat preklicati, si je zdaj izbrala širše okrožje. Na Spodnji Polskavi je ogoljufala nekega kmeta za 1200 K in v Št. Ilju je pregovorila nekogo gospo, da ji je posodila, seveda za vedno pelerino in svilnati šal.

Smrt vzornega moža v Velovleku pri Ptaju. Dragi čitalci »Slovenskega Gospodarja«! Naznanimo vam prežalostno novico: Dne 21. prosinca t. l. je umrl tukaj občestovani in skrbni gospodar, odličen mož, veleposestnik in dika vasi Velovlek g. Jože Vrabl, v starosti 50 let. Umorela ga je nesrečna pljučna bolezen, ki si jo je nakopal v svetovni vojni. Pokojni je čutil, da se mu bliža smrt, izročil je še živečega svojega očeta starčka od 75 let svoji ženi v varstvo in oskrbo ter štiri maloletne hčerke, katere je nad vse ljubil. V lepi zakonski slogi in ljubezni je živel s svojo ženo 20 let. Pokojni je bil priljubljen v domači vasi in v okolici. Nobenemu siromaku ni odrekel prošnje, vsakomur je znaš dobro svetovati. Pogreb dne 23. prosinca je bil veličasten. Udeležila se ga je večstotera množica obližnjih indaleč, vsak mu je hotel še izkazati zadnjo čast in sožalje. Pogreb so spremljali trije č. gg. duhovniki iz minoritskega samostana v Ptaju na mirodvor ptujske okolice, kjer so bili njegovi telesni ostanki položeni k večnemu počitku. Dragi nam nepozabljeni, počivaj v miru! Žalujoči ženi in hčerkam pa naše sožalje!

Neredi pri pošti v Ormožu. Na naslov poštnega ravnateljsiva v Ljubljani. Uredništvo »Slov. Gospodarja« je dne 18. jan. t. l. naznalo p. n. poštnemu ravnateljstvu več slučajev nereda pri pošti v Ormožu. Stranke se pričojujejo pri nas, češ, list smo plačali, pa ga ne dobimo. Namesto da bi poštno ravnateljstvo navedene slučaje ne-mudoma preiskalo in nered pri državnih pošti odpravilo, nam je danes poslalo pritožbo nazaj, da pritisnemo na njih kolek po 5 dinarjev. Tako postopanje je naravnost nečuvano in urada kulturne evropske države nevredno. Mi hočemo poštnemu ravnateljstvu pomagati, da odpravi škandalozne razmere pri pošti v Ormožu, ravnateljstvo pa zahteva za to od nas še petdinarski kolek. Ker mi tega koleka ne bomo plačali, zato poštno ravnateljstvo se proti poštnemu uradu ne bo postopalo ter bo raje trpež nerede pri pošti v Ormožu! Torej je za birokratizem poštnega ravnateljstva 5 dinarjev več vrednih, kakor red pri poštnih uradih! Ako bodo tudi drugi državnji uradi tako pametno postopali, potem bodo tatoi v hajduki lahko mirno izvrševali svoj posel. Ako boš hotel pomagati žandarmeriji in sodniji izslediti tata, roparja, morilca ali kakega drugega zločincu, boš moral poprej plačati 5 dinarjev, predno boš smel povedati njegovo ime! Kdo se takemu pojmovanju ne smeje? — Ker poštno ravnateljstvo ni hotelo postopati na našo pismeno pritožbo, pri čemur bi bila stvar lahko ostala tajna, zato danes poštnemu ravnateljstvu še enkrat tem potom javno naznanimo pritožbo naših naročnikov, ki bivajo v področju ormoške pošte. 1. Trop Terezija, Lešnica št. 21, p. Ormož, nam piše, da je dala denar za list pismeno, pa lista ne dobi. Mi naročnine za njo do danes še nismo prejeli. Kje je torej ostal ta denar? 2. Cimerman Franc, posestnik, Lešnica, pp. Ormož, pravi, da je dal 32 dinarjev za »Slov. Gospodarja« že dne 13. novembra l. l. pismeno. Mi tega zneska še danes nima-mo. Kje tiči ta denar cele tri mesce?! 3. Polanžek Franc, posestnik, Pološki vrh št. 47, p. Ormož, nam piše, da je lansko leto 11. januarja 1923 dal pismeno 100 K za naš list, a je dobil list le kakih 10krat in sicer vedno brez napisov. Mi lani tega denarja nismo prejeli in g. Polanžek nismo imeli med naročniki, zato seveda ni mogel dobiti lista z naslovom, ker na njegov naslov sploh nikdar nismo poslali nobenega lista. Kaj je s tem denarjem?! Odkod je pismeno dobil list brez naslova, da ga je lahko tuintar dal g. Polanžek? Mi smo lansko leto imeli celo vrsto pritožb, da naročniki ormoške pošte lista niso dobili. Kam so šli ti listi? — Te pritožbe danes javno naznanimo poštnemu ravnateljstvu. Ali poštnega ravnateljstva res nič ne zanima, kam je zginila zgoraj navedena naročnina? Ako se poštno ravnateljstvo ne bo pobrgalo za razčiščenje gor-njih slučajev, potem že zdaj javno pribijemo, da je sokrivo nereda in korupcije pri podrejenih mu poštnih uradih.

Novice iz Špitaliča pri Konjicah. Dne 8. januarja je do tel pogorela cerkvena hiša v Starih Slemenah 41. Neprevidnost in nevošljivost, ste jo požgali. — Katoliško izobraževalno društvo se pridno pripravlja na Remčeve »Užitkarje«. Priredi jih v februarju. Zanimanje je že sedaj veliko. — Tukajšnji rojek g. inž. Jos. Zidanšek je premeščen iz Beograda v Maribor. Živijo.

Umrla je p. sv. Andraž pri Velenju v 54 letu Magdalena Leonardi. Pogreb blagopokojne je vodil njen sorodnik g. trboveljski kaplan Joško Šketa. Pevski zbor je ob odprtju grobu zapel slovo.

Gibanje Orla na Polzeli. Orel na Polzeli je prav pridno in vsestransko na delu. Zadnja orlovska prireditev je popolnoma zadovoljila občinstvo, a tudi Orel je imel od nje precej dobička, katerega je porabil za nabavo novega droga. Nadalje je sklenil naš orlovskega odsek, da bo priredil letos celo vrsto podučnih predavanj. Predaval bodo najboljši predavatelji v februarju ter marcu in sicer po enkrat na teden pri organistu. Ta predavanja so v prvi vrsti namenjena za člane Orla, a dobrodošli so tudi vsi prijatelji orlovnstva.

Velika krivica. Iz Dobrne pri Celju poročajo: V našem drž. zdravilišču je država začela šparati, kakor se to srbski reče, in sicer tako, da je vrgla na cesto dva najstarejša in najzvestejša uslužbenca, ki sta bila oba pod nekdajno nemško upravo kot zavedna Slovenca preganjana. Popolnoma brez vsake odpravnine hočejo odpraviti g. Jožef. Pinterja, ki je 46 let služil tam, in g. Martina Dobovičnika, ki je že tudi čez 30 let hišnik. G. upravitelj, popravite krivico in izposlujte obema službi primerno pokojnino!

Smrt vrlega služe. Iz Ljubezne pri Celju poročajo: Na pljučnici je umrl dne 22. januarja v 68. letu svoje starosti tukajšnji dolgoletni šolski služ Jakob Gorup. Ta posel je opravljal 23 let. Pomagal je tudi zidati ljubečansko šolo. Bil je izredno veselega značaja in zato povod priljubljen. Čeravno ga je trlo uboštvo, ni nikdar go-drnil, ker mu je dal Bog namesto bogastva zvrhan koš dobre volje. Pogreb se je vršil v četrtek, dne 25. t. m. ob obilni udeležbi ljudij iz hiše žalosti na pokopališče v Vojsnik. Spremljalo ga je mnogo učencev in domači štirji učitelji. Številna udeležba je pokazala, kako je bil rajni priljubljen.

K 60letnici našega moža v Mozirju. Dne 27. januarja t. l. je obhajal 60letnico rojstva naš kipar in pozlatar Ivan Cesar. Ko je leta 1896 z odliko dovršil svoje kiparske in risarske študije na Dunaju, se je nastanil v svoji rojstni hiši v Mozirju in vzorno nadaljeval svojo kiparsko in pozlatarsko obrt, kar pričajo njegova izvrstna dela po vsej Sloveniji. Ivan Cesar pa ni bil samo izvrsten podobar, ampak tudi vnet in delaven sotrudnik pri raznih naših organizacijah. Tako je bil soustanovitelj »Izobraževalnega društva«, ustanovitelj in načelnik »Kmečke hranilnice in posojilnice« v Mozirju. Bil je načelnik, tajnik in blagajnik pri mnogih drugih društvin in večletni občinski odbornik. V neki zamotani zadevi, za katero se je vlekl pravljilo 15 let in katero so njegovi nasprotniki hinavsko zlorabljali proti njemu, je vstrajal ter premagal tri doktorje in celo enega ministra, ki je prišel iz Beograda v Ljubljano na pomoč. — Mi želimo našemu jubilantu, da bi doživel pri svoji obrti in v krogu svoje družine še mnogo zdravih in srečnih let!

Nova zastava. Dekliška zveza v Braslovčah je dobila novo zastavo, ki je bila blagoslovljena na prav slovenski način. Slovesne blagoslovitve se je udeležila Marijina družba iz Pakre z zastavo. Braslovška Dekliška zveza se zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so omogočili nabavo te nove zastave, ki je delo č. šolskih sester v Mariboru.

Bridka izguba. Poročilo od Št. Janža pri Velenju: Bridka izguba je v soboto, dne 19. t. m. že v tretji razmeroma v kratkem času zadela povodom smrti našega Praprotnikovo hišo. Ločila se je od svojih dragih po dolgem in mučnem bolehanju za sušico komaj 18 let stara Pavlik. Pogreb se je vršil v ponedeljek ter je najlepši dokaz, da je bila rajna v krogu znanih zelo čislana. Pevci so ji zapeli v slovo nagrobnico »Vigred«, pri čemur se je marsikatero oko porosilo. Bodи blagi Pavlik zeljnica rahla, počivaj v miru, žalujoči hiši pa naše sočutje!

Kaj takega je zmožen samo samostojen? Iz Žavodnje pri Šoštanju poročajo: Hud kulukar je samostojni župan Ročnik s svojim tajnikom učiteljem Kristanom. S strogo kaznijo žugata vsakemu, ki bi govoril proti kuluku. Kot župan bi moral pomirjevalno vplivati na občane, pa izrabljajo splošno razburjanje ljudstva proti kuluku nasproti SLS z lažjo, da so naši poslanci krivi kuluka. Znana je hinavška, protljudska Ročnikova politika, a da se bo pospel do take nesramnosti, nismo pričakovali.

Novi zvonovi pri Sv. Mihaelu pri Šoštanju. Vendar smo jih dočakali, ljube zvonove, vroče zaželjene znanilce miru božjega. Nepopisna je bila naša radost v nedeljo, dne 27. januarja, ko je g. stolni kanonik Alojzij Arzenšek ob asistenci sosedi in domačih gg. duhovnikov blagoslovil dva lepa bronasta zvonova, ki sta delo tvrdke J. H. Bühl v Mariboru. Mnogotero oko je zarosilo, ko so prvič zadoneli ubrani glasovi iz lin župne cerkve. Zdaj šele vemo prav ceniti zasluge tistih, ki so nam pripomogli do tako blagoglasnega zvonjenja. Pred vsem najlepša hvala častitim botrom, posebno g. Woschnaggmu in soprogji, ki sta pokrila vse stroške, kolikor jih ni zmogla sicer tako nepričakovana požrtvovalnost župljano. Iskrena hvala vodiču botrom gospodu in gospoj Zapušček ter gospodu in gospoj Novak p. d. Virnik, za vse njihove blagodušne prispevke. Posebno zahvalo pa se izrekamo g. Ivanu Novaku p. d. Virniku za ves njegov trud, ki ga je imel, da so se zvonovi sploh dobili. Hvala mu, ki ni štedil ne truda in ne časa in ne izdatkov, da se je vse delo vršilo brez ovir in v najlepšem redu. Bog povrni

87. letu, pa vendar je še izvrševal svojo krojaško delo. Bil je tudi večletni občinski svetovalec in odbornik. Živel je tako trezno, da ga nikdo ni videl pijanega in sploh tudi ne v gostilni. Ljudje so iz cele župnije hodili k njemu po nasvete in je vsakem modro svetoval. Pri tako visoki starosti je imel še dober spomin in je znal pripovedovati, kar se je zgodilo pred 70 leti. Pokojni je dokaz, da se brez alkohola doseže visoka starost. Naj v miru počival!

Iz visoke Solčave. Na Svečnico priredi tukajšnje Kat. izobraževalno društvo igro »Krivoprisežnik« na popolnoma novem odrvu v zadružni hiši. Oder nam dela in slikajo trije ruski oficirji. Delo je prava umetnost. Kadar kdo pride v Solčavo, nai si ne pozabi ogledati odrva. Na prireditvah vabimo posebno Lučane in brate iz Koroške. — Ne bomo zaspali, nel! Kaj pa mislite?! V naši zimi in snegu je gojota smrt! Veste, g. urednik, kaj smo zadnjič fantje »marinarji«, oziroma iz Marijine družbe, sklenili? Orla hočemo imeti, da nas še bo več skupaj! Dne 10. februarja bo ustavitev. Takoj po 10. maši. Obenem se bo ponavljala igra »Krivoprisežnik«. Pridejo braje iz Črne, Sv. Frančiška, morebiti še Mozirjani. Ko bote sli bratje skozi Luče, fejst zajuckajte, mogoče se bo kateri vam pridružil in šel zraven v Solčavo. Na svidenje!

Pritožbe iz laškega okraja. Zakoni in naredbe, katere je sklenila bivša radikalno-demokratsko-samostojna koruna vlada v letih 1921 in 1922, se imajo, kakor se sliši, v kratkem uveljaviti. Mi vti iz laškega okraja bomo, razven občine Sv. Rupert, postali Kranjci, a Šentruperčani ostanejo Štajerci. Sodišče in okrajno glavarstvo bodo imeli Šentruperčani, ne smeje se modrosti vladnih modrijanov, v Šmarju pri Jelšah, a meja med Ljubljansko in mariborsko oblastjo bo šla menda mimo Špilanca v Lešah. Salo na stran! Med raznimi gospodi v Laškem in v Trbovljah se vrši sedaj huda tekma: kje bo sedež novega sreča, ali kakor smo vajeni: glavarstva? Pa ne smete misliti, čitatelji »Slov. Gospodarja«, da se za to stvar kaj posebno brigajo kmetje, delavci in drugi, ki z žulji preživljajo sebe in družino; ampak to je stvar gostilničarjev in trgovcev. Kje dobiti stanovanja za uradnike, prostore za pisarne, vse to je vprašanje, za katero se gospodje v Laškem, kakor v Trbovljah presneto malo brigajo, saj že dosedaj, ko se je razširil obrat premogovnika v Hudi jami, ni v Laškem in okolici mogoče dobiti stanovanje, gotovo je isto tudi v Trbovljah. Zato je stališče naše stranke, kakor tudi stališče vseh kmetov in delavcev, kakor gotovo tudi velike večine vseh drugih — izvzemši par demokratov — da okrajno glavarstvo spada tja, kjer je bilo dosedaj, namreč v Celje. Za to stališče se zavzemajo tudi nekateri bolj preudarni gospodje demokratske stranke. Ali morda mislite, da bo vlada v tem času, ko ustavlja podpore potrebnim invalidom, ko pasje slabo plačuje orožnike in druge činovnike, ko reducira, t. j. meče na cesto na stotine svojih uslužbencev, da bo vlada tukaj stavila poslopja za uradne potrebe, okrajno glavarstvo in stanovanja za uradnike? Na to ni misliti. Nedavno se je vršila neka komisija, na katero so prišli poleg občinskih zastopnikov tudi gospodje od okrajskega glavarstva. Pri tej priložnosti je gospod komisar od glavarstva razlagal navzočemu občinskemu zastopniku, ki je bil dolgo vrsto let župan velike občine v laškem okraju, kako se misli na novo urediti okrajno glavarstvo. Mož pa mu odgovori: »Ako bi take neunnosti delal kak neizobrazni človek, bi ne bilo čudno, da pa gospoda dela take neumnosti, pa ne razumem.« K temu nimamo nič drugega pristaviti kakor to, naj delajo ti ljudje, kar jim drago, mi pa ostanemo zvesti svoji stranki in njenemu avtonomističnemu programu, ki bo, kadar se uveljavlji, pometel z vsemi tistimi, ki barantajo z žulji ljudstva.

50letica obstoja občine Marija Gračec pri Laškem. Dne 26. grudna 1923 je imel občinski odbor občine Marija Gračec svojo sejo s sledčim dnevnim redom: Kot prva točka je bila proslava 50letnice obstoja občine. Sejo je vodil g. župan Martin Topole. Navzočih 22 občinskih odbornikov. G. župan govoril gg. odbornikom, da se je občina porodila leta 1873 v površini 4082 ha 98 a 27 kv. m ter si je v 50 letih njenega obstoja dobila daleč na okrog ugled. Saj je bil v občini rojen pisatelj g. Anton Ašker, pisatelj prof. Ivan Topolovšek, prof. dr. Avg. Stegenšek, župnik Josip Svetič, arhivar Fr. Svetič itd. So pa tudi kmetje v občini izobraženi, da si žnimi v pogovoru misliš, da si med samimi poslanci. K temu je največ pripomoglo naše časopisje. Občina je štela dne 25. grudna 1923 2714 prebivalcev ter je najstarejša oseba v občini Potušek Jera, rojena dne 13. marca 1832, stanujoča Brstovnica 18. Sedaj župan je v občini sedmi. Med njimi se je najbolj odlikoval Josip Lapornik, ki je županova od leta 1898 do 1909 ter je odločno zahteval, da se pristno in izključno slovensko uradije v pisarni. Dokaz temu je občinski arhiv. Ob velikem jubileu predлага g. župan raznim dobrodelnim društvom primerne svote. Med njimi dobi stavbeni odbor šmarješkega mostu 10.000. Sedajnemu županu in občinskemu odboru gre največ zasluge, da se je občina iznenabila načeljive bolezni, ki mnogo občin davi in se imenuje: dolgori. Občinski odbor je v občinskem proračunu za leto 1924 znižal 50odstotno občinsko doklado na zemljiski davek. Je pa občinski odbor vse nepotrebitne stvari v občini prav poštano obdačil. Eden izmed svetovalcev celo predlaga, da naj se davek naloži na pipe (fajfe). Le malo je manjkalo, da ni večina tega sprejela. Ker nima nobeden gg. odbornikov ničesar pripomniti, se g. župan zahvali za polnoštevilno udeležbo z besedami: »V letu 1924 bo pa prva seja dne 3. sivečana 1924 ob 9. uri«, ter zaključi sejo.

Blagoslovitev novih zvonov pri Sv. Florjanu pod Bočem. V nedeljo, to je dne 10. februarja bo na Ložnem slovesna blagoslovitev novih zvonov. Ako bi pa do tistega časa nov snega zapadel ali pa bi deževalo in bilo sploh slabo vreme, se bo ista slavnost preložila na poznejši, ugoden čas. Toliko v pojasmilo vsem romarem in častilcem loženske Matere božje.

Nekaj pojasnila in odgovora »Kmetijskemu listu« (Dopis iz Košance pri Prevorju) Vse, kar je prinesel »Kmet. list« o protesinem zborovanju pri Maziču na Košanci je gola ter preračunana laž. Sumljivo je, čemu neki se Mazič tako razburja ter jadkuje po »Kmet. listu«. Naj vzame Mazič v roke »Novo dobo« od dne 22. t. m., nej jo pozno prečita in bo videl, kako sodi tudi »napredna« gospoda o njem in njegovi gostilni. Mazič tudi ni izstopil iz SLS, ker tamkaj nikdar ni bil, ampak ptiči s tako sumljivim perjem, s katerim se pokriva g. Mazič, spadajo samo v oštarijo pri Guzajevi smrti in med slabostojne. Mazič je star rajhovski knap in socijaldemokrat in se je vgnezdil na Košanci s culico pod pazduho. Sedaj pa, ko si je enkrat spletel gnezdo med Košancani, pa te uboge ljudi izmožgava, ter guli, da je joj. Z raznimi zvijačnimi pretvezami je pregovoril soseda Karola Hladnika, da mu je za beraško ceno 40 K odstopil vinotoč. Ko je bil ropar Guzej v takratni gostilni h. št. 52 ustreljen, je politična oblast odredila, da se v tej hiši za vedno gostilna prekine. Čudimo se, s kako pravico izvršuje v tej hiši Mazič svojo gostilniško obrt. Kakor hitro, je odpri g. Mazič gostilno, proslavili so jo Košencani z imenom »Gostilna pri Guzajevi smrti«. In občespoštovani občinski odbor Dobje, ali bo še nadalje pustil uskoka Maziča v občinskem odboru, kjer sedijo sami resni, v borbi za življenje preiskušeni može, in ali se ne bodo bali, da bi jih okužil g. Mazič s svojo navzočnostjo. Možje, storite svojo strankarsko dolžnost, vrzite kukavico Maziča iz odbora, ker se je s svojim nevrednim obnašanjem izobčil sam. Resnici na ljubo pribijemo, da so možje, ki so podpisali v »Kmet. listu« svoje ime, sami poštenjki, udani SLS, in da so podpisali ali iz nerazsodnosti in opijanju, ali pa sploh podpisali niso in so podpisi ponarejeni. Dobro bi bilo, da bi to reč vzel v roke drž. pravdnik, ker bi imelo za g. Maziča daleko sežne posledice. Košencani pa niso izstopili iz SLS in ne odpovedali naših časopisov, kakor trobi »Kmet. list«, pač pa nekaj novih naročnikov iz Košence smo dobili. Če je pa »izstopil« »uglednik« g. Mazič, nam je s tem storil le uslužbo, ker ljudje njegove baže ne spadajo v pošteno stranko. Konečno si še dovoljujemo staviti na naslov okrajnega glavarstva v Brežicah sledeča vprašanja: 1. Ali ve okrajno glavarstvo, da gostilničar g. Karol Hladnik v Košenci že od leta 1915 ne izvršuje gostilniške obrti? 2. Ali okrajno glavarstvo ve, da je imenovani Karol Hladnik »oddal« gostilno Jakobu Maziču v »snajem«? 3. Ali okrajno glavarstvo ve, da se sedaj izvršuje gostilniška obrt v Košenci v hiši št. 52, kjer je bil pred 43 leti ustreljen ropar Fr. Guzej, kjer je imel glavni tabor? 4. Ali je okrajnemu glavarstvu znano, da je gostilniški prostor pod vsako kritiko, zaradi zdravstvenih nedostatkov in vsled raznih drugih pomanjkljivosti nesposoben za gostilniško obrt, ker popolnoma v nobenem oziru ne odgovarja strogim tozadavnim predpisom? 5. Ali je okrajnemu glavarstvu znano, koliko preteppov se je že tukaj uprizorilo, oziroma povzročilo? 6. Ali ve okrajno glavarstvo, da g. Mazič začo noče prositi za prepis gostilniške koncesije na njegovo ime, ker se boji tozadevne predpisane takse in ker smatra za čisto izključeno, da bi mu pregledovalna komisija vsled že omenjenih nedostatkov dovolila gostilniško obrt? 7. In če okrajno glavarstvo vse to ve, ali je pripravljeno ukreniti potrebne korake, da se zajezi nadaljnjo kršenje tozadevnih zakonov?

Kako je kaj na Bučah? Smo že poročali, kako je zadeva pred tedni kap našega blagega župnika g. Krajnca. Zadeti se še do danes ni zavedel. Kot pomočnik gospoda Krajnca je prišel na Buče šmarski g. kaplan in pilštajnski rojak g. Miloš Turk. Z novim gospodom bomo Bučani vsi zadovoljni in ga kot našega dušnega pastirja kar najtoplje pozdravljamo in mu kličemo: Dobro došel!

Tajništvo SLS v Mariboru naznana, da nima več v zalogi tiskovin za napoved dohodnine. Davkoplačevalci lahko zahtevajo tudi uradne tiskovine za napoved dohodnine pri davčnih oblastih in davčnih uradih.

Veseli gostje na godu g. Antona Debelaka, župana občine Takačevo, so darovali za uboge šolarje pri Sv. Križu tiki Slatine 43.50 D. Prisrčna zahvala!

Hranilnica in posojilnica pri Sv. Marjeti niže Ptuja je določila obrestno mero za leto 1924 hranilnim vlogam 6 odstotkov, vezane vloge tudi višje, posojilom pa 7 in pol odstotkov. Kmetje, nalagajte svoje prihranke v domače denarne zavode.

V Celju, Razlagova ulica (poslopje hotela Union), se je otvorila nova trgovina z žitom, moko in vsemi deželimi pridelki. Dobi se vedno s sveža prvorstva na naška moka v nezamenjanih številkah. Ker je podjetje strogo solidno in poštano, se ga vsem toplo priporoča.

Sv. Miklavž nad Laškim. Ker se v župniji razsirjajo neke, sicer za mene in moje dobro ime že nekoliko slabe ženske cenče, opozarjam raznašalte teh cenč, da je sicer predpustni čas res veseli čas, vendar pa ima tudi svoje meje in kdor bi jih prekorail, bi lahko padel v zapore sodišča Laško. — Sv. Miklavž nad Laškim, dne 27. januarja 1924. — Martin Podreberšak, tajnik.

Ko nastopi milejšo vreme, bo tudi vinski trg zopet oživel. Lanska vina, ki kažejo povprečno 10—12% maligana, so prav dobre kakovosti, posebno ako so pozno brana. Taka sortirana vina se plačujejo po 8—10 dinarjev, slabejša 9—10% po 6—8 dinarjev povprečno in kislejšo blago pa po 5—6 dinarjev. Meseca decembra so kupci tudi marljivo segali po vinu iz leta 1922 ter ga plačevali po 4—5 dinarjev. Trgovina hoče še nadaljnjo znižanje prodajnih cen, vinogradniki pa so že popustili do skrajne meje, saj stanejo pridelovalni stroški za liter lanskega vina povprečno 8—10 dinarjev. Vinogradništvo gre rako pot, ako ne bo kmalu izvoza. Razun tega pa se domača vlada nalaga vedno nova bremena za točenje alkoholnih pijač in ne pomisliti, da živi od vinogradništva tudi država.

Na Hrvatskem, v Slavoniji in Banatu se dobijo vina po 1.50—3 dinarje. V mnogih krajih so imeli lani boljšo vinsko letino, kakor predlani. Povsod vlada vinska kriza in beda vinogradnikov. Zato so vinogradniki hvaležni narodnemu poslancu g. dr. Hohnjecu, da je vlado zopet prijet radi izvoza naših vina posebno v Nemško Avstrijo, kjer je bil prej naš trg, ter temeljito pojasnil obupni položaj vinogradnikov. Ako smemo verjeti poročilom inozemskih listov, čaka jugoslovanska komisija, ki je bila odsposana v Nemško Avstrijo, da sklene trgovsko pogodbo, že nad mesec dni na inštrukcijo (navodila) iz Beograda. Pri takih poročilih se spomni človek nehote dobrega dočinka nekega rodoljuba: Zakaj cvete v Jugoslaviji verižništvo? Odgovor: Ker ga vlada še ni vzela v roke.

V Nemški Avstriji je začelo primanjkovati vina, posebno takega za rezanje. Nemška vinska trgovina je glasom poročil njenih strokovnih listov delj časa omahovala med nakupi na Madžarskem in v Italiji. Ker pa je vinski izvoz iz Madžarske kontingentiran (omejen), se je izkazalo, da uvoz ne zadostuje, akoravno bi bil nemškim trgovcem radi padca madžarske krone všeč, in vrgli so se spet na italijanska vina. Italijanska vina bodo torej najbrže v prihodnjih mesecih preplavljala avstrijski trg. Povprečna vina stanejo v Nemški Avstriji 6—8000 K za liter 1923 in 5000—6000 K za liter 1922. Sortirana vina pa se ne dobijo pod 9000 avstrijskih kron. Vinske cene ne popuščajo, ampak nasprotno rastejo.

Na Madžarskem je sedaj tudi mirno, toda vinske cene niso popustile. Boljša vina se kupujejo po 2800—3000 m K, manjvredna po 1800—2400 m K. Madžari so še dosegli izvoz svojih vin.

Na Češkem se lanska vina isčijo in stanejo povprečno 5—6 č K. Slabša vina 3—4 č K. Za italijanska vina se je dosegla znižana uvozna carina, radi tega se pričakuje večji uvoz.

Na Francoskem je padec franka dvignil vinske cene vkljub dobr letini, radi tega so vinske cene poskocile.

Z Italijo, našo konkurenčno državo glede vina, smo sklenili sporazum, kakor pravijo časniki. Vinske cene so stalne. Na južnem Tirolskem stanejo 8—9% vina 160—180 lir za hektoliter, 10—12% pa 200—300 lir. V Stari Italiji so vina nekoliko ceneje. Naši vojaki, ki so bili v ravninah Italije, vedo, da raste tam med vinom še koruza in krompir. Vinogradov, kakor pri nas, tam ni. Pridelovalni stroški vina so tam cenejši. Vinska klavzula, ki je nekoč razburjala ves avstrijski parlament, nima danes žalibog v nasledstvenih državah pokojne Avstrije nobenega odmeva več.

Spanija trpi tudi pod padcem franka. Ti državi sta že od nekdaj navezani na trgovsko skupnost, kakor so bile n. pr. prejšnje veletrgovine navezane na »naravno« kislobo na naših vin.

V splošnem se lahko reče: Vinske cene v normalnih letinah ne bodo več padle, ker so že dosegli najnižjo stopinjo. Ako bi padle še nižje, bi naši vinogradniki morali pričeti z drugo kulturo. To je često izključeno. Licitacija navzdol je mogoča samo na podlagi izvoza vina v tujino, znižanja davkov in doklad v domačiji, znižanja prevoznih stroškov vina povprek, znižanja uvoznih stroškov za gallico, žveplo, salodin, umetno gnojilo itd. Nižje cene za kruh, moko in kurjavo vinogradniškim delavcem in viničarjem, povprek na podlagi znižanja produkcijskih stroškov. V znižanju produkcijskih stroškov bo v bodoče ležal uspeh vinogradništva.

L. Blaževič.

ČIŠČENJE VINA.

Čiščenje vina se v bistvu popolnoma razločuje od takozvanega filtriranja s cedilnikom. Isto obstoji v tem, da se doda vinu klejasta snov, ki se potem v vinu kemično spoji z vinsko ali v vinu dodano čreslovino v čreslovinasto-kisli klej. Ta se pokaže v tankih finih mrenastih oblačkih in ker je specifično težji kot vino, pada polagona na dno soda ter potegne kalnost s seboj, vino pa postane čisto.

Doda se vinu lahko tudi beljakovinasto snov, ki se vsled vpliva kisline strdi in deluje prav tako čistilno kakor klejasta snov.

Vporablja se tudi španska prst, ki samo vsled velike specifične teže brez vsakega vpliva kisline in čreslovinaste snovi, pada na dno soda in čisti.

Cistilne snovi so sledeče v porabi: Vizji mehur, plavni mehur ribe, viza in jesetera, ki se nahajata posebno pogosto v reki Volgi. To čistilno sredstvo je za čiščenje belega vina in se dobiva v dveh kvalitetah; prva pod imenom »Saliantsky«, druga pa pod imenom »Beluga«. Oba čistilna mehuri se dobivata v prometu v večjih ali manjših listih, ali pa v že zdrobljeni obliki, ki se pa manj praporča, ker se v tej obliki večkrat prodaja ponarejena snov, dočim v večjih kosih teže, ker ako držimo iste proti luči, se opalizirajo.

Zelatina je izčiščen živalski klej, ki se prodaja kot steklosvetli ali rdeči listi ali v rjavih ploščicah pod imenom

Spominjajte se Dijaške večerje

Gospodarstvo.

francoska želatina »Laine.« Ta je najbolje čistilo za rdeča vina, pa tudi prav dobro deluje pri trpkih, porjavelih belih vinih, posebno ker pri delovanju porabi mnogo čreslovinaste snovi, ter popravi barvo vina. Trpka vina postanejo milejša, porjavela vina svetlejša. Za uspešno učinkovanje se računa za eden gram želatine približno eden gram čreslovinaste snovi (tanina).

Jajčji beljak, ki se rabi ali v svežem stanju ali pa v posušeni obliki. Zadnja vrsta je priporočljivejša, ker se določeno množino lahko natanko iztehta, dočim se pri svežem stanju to teže določi, batit se je samo ponarejene vrste tega čistila. Beljakovina služi izključno le za čiščenje rdečega vina.

Španska zemlja se rabi za čiščenje južnih vin, ki vsebujejo dosti ekstrakta. Ker je specifično dosti težja kakor so druga čistila, se pri nas to čistilo malo uporablja, vzame se ga le tedaj, kadar so imenovana čistila v vinu običala. Sluzasta vina se večkrat čistijo s špansko prstjo.

To čistilo se dobiva iz Španije in je preostanek preberelega živčnega kamenja (Feldspat).

(Dalje prihodnjič.)

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 25. t. m. so pripeljali 60 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 3—4 mesce stari komad 650—800 D, 5—7 mesec stari 1250—1375, 8—10 mesec stari 1500—1625, eno leto stari 1750—1900 D, 1 kg žive teže 22—25 D.

Zitni trg. Cene žitu vseh vrst so nekoliko poskočile. Vzrok temu je velik naval kupcev, prodajalcev pa je bilo malo. Pšenico so kupovili mlini, koruzo pa izvoznarji. Mnogo kupcev je bilo poleg tega še za pivovarski ječmen, oves in fiol. Na inozemskih tržiščih je cena vrsta ter je nekoliko poskočila. Na Dunaju se je jugoslovanska pšenica prodajala po 442—448 dinarjev za 100 kg, koruza po 365—377 dinarjev, činkvantin po 392—404 dinarjev, moka nularica po 718—730 dinarjev. Pri nas so bile cene sledeče: Moke se je prodavalno največ bele ter je v ceni nekoliko poskočila. Nularica v Bački se je prodavala po 530—540 dinarjev, v Zagrebu pa po 550—575 dinarjev. Črna moka je bila mnogo cenejša, za 100 kg se je plačalo 325 dinarjev. Pšenica: v Bački po 340—345, v Slavoniji 325—350 dinarjev. Koruza se je največ prodalo, cena je bila precej trdna. Bačka koruza je bila po 260—270, sremška po 270—280 dinarjev. Oves je poskočil v ceni. Za 100 kg se je dobilo v Zagrebu 270—275 dinarjev, v Bosni 260—265 dinarjev.

Hmelj. XL. poročilo Hmeljarskega društva o hmeljski kupčiji vobče. Žatec, ČSR., 23. I. 1924. Takoj po izdaji našega zadnjega poročila so se začele cene za hmelj viharne dvigati in sicer tako, da se je dne 21. t. m. plačevalo od 4400—4550 čK za 50 kg, dne 22. pa že po 4950 čK. Kupujejo večinoma nemški trgovci. Danes se plačuje prima po 5000, srednje dobro blago po 4950 in slabše do 4900 čK za 50 kg. Konečno razpoloženje in cene skrajno čvrste. — Savez hmelj. društev.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 85.50 do 86.50 D, 100 francoskih frankov stane 402 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.12 D, za 100 čehoslovaških kron je plačati 250—254 D, in za 100 laških lir 378 do 380 D. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.60 cent. (1 centim je 1 para).

Kar v potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene vaše bolečine. Poizkusna pošiljka 27 din. Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 341, Hrvatska.

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsaki ve, kako je neugodno, ako se ne ve nikdar pravega časa. Znana tvrdka ur H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 992, Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka jena ure ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro, je siguren, da poseduje najboljši stroj, ter si prihrani s tem jezo in popravilo. Krasni cenik tvrdke H. Suttner vsebuje še veliko izbiro, tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebsčin.

1245

LEPOTA? SVEZOST? MLADOST? Priljubljena vnanjščina? Vse to si lahko prihranite in zabranite prerano ostarelost edino z racionalnim negovanjem vašega obraza, vašega telesa, vaših las in zob! Izvanrednega delovanja so že čez 25 let priljubljeni Elza-preparati za negovanje lepot: Elza-obrazna in kožo obvarujuča pomada (2 lončka s pakovanjem in poštnino 25 dinarjev), Elza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštnino 25 dinarjev), Elza-ljiljano milo lepote (4 kose s pakovanjem in poštnino 40 dinarjev) in 10% doplatka, in drugi Elza-preparati kakor Elza cvet za lase, Elza-voda za usta, Elza-kolonska voda i. t. d. Adresa: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrg št. 341, Hrvatsko.

Nova knjiga! Gladiatorji. Zgodovinski roman iz leta 70. po Kristusu. Angleški spisal Whyte Melville I. in II. del. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Naša tiskarna je izdala Gladiatorje v ponatisu. S tem je tako ustregla našemu ljudstvu. Zdaj že skoraj ni več nobiti poštene priovedne knjig, starih ni več, novih pa radi draginje nikdo več ne založi. Gladiatorji so krasen roman iz prvih časov krščanstva. Kdor začne to povest enkrat brati, je ne odloži poprej, dokler je ne prečita. Cela povest obseg dva zvezka. Cena je za naše razmere zelo nizka. Prvi del stane s poštnino vred 8 D, drugi del 11 D. Dobi se v Cirilovi tiskarni, Maribor.

Zgodba o nevidnem človeku. V »Straži« je izhajal skozi mesec podlistek pod zaglavjem »Zgodba o nevidnem človeku.« Zgodba je v zelo lepi slovenščini in predvedena iz angleščine in je po svoji vsebinai zelo zanimala naše naročnike in čitatelje. Tiskarna si je sedaj preskrbela ponatis te mične zgodbe in je izšla že tudi knjiga, ki se dobi za 7 dinarjev v prodajalni Cirilove

tiskarne. Knjigo zelo toplo priporočamo vsem brašnim društvom.

All sem že obnovil naročnino?

Le „Zlatorog-mile“
da belo perle!

HALA OZHAILA.

Sprejme se pridruži viničar v Slatenku 17, Sv. Jakob v Sl. gor. pri g. Juliju Ruprich.

153

Sprejme se učenec v trgovino z mešanim blagom, ki mora biti čvrste postave in poštenih kmetiških staršev. Starost 15 let. Stanovanje in hrano ima prosto, za obliko in drugo morajo skrbeti starši. — Učna doba tri leta. Ponudbe z dobrim šolskim spričevalom se naj pošljajo na Ivan Traun Ptajska gora.

148 2—1

Viničarja isčem za vinograd v bližini Poljčan. Ponudbe na R. Koropec, Prevalje.

149 2—1

Učiteljska rodbina sprejme zdravo, močno, snažno in voljno 16—20 letno dekle z dedele za vsa domača dela. Nauči se lahko kuhanja in gospodinjstva. Oskrba dobra, plača po dogovoru. Naslov pove upravništvo.

138

Dva lončarska pomagača pri kolesu se sprejmeta takoj proti dobru plati pri Juriju Kajba, lončar Gornja Poljska.

135

Sprejme se majer, oženjen, kateri ima veselje do živine, prednost imajo z več delovnimi močmi in se razumejo tudi na goričko delo. Plača po dogovoru. Naslov pod Zanesljiv na upravništvo.

137

Prodajalka na deželo z izbornim priporočilom, dobra računarica, se sprejme za prajo dnežnih pridekov in moko. Vsa oskrba v hiši, plača po dogovoru. Ponudbe pod Zanesljiv na upravništvo.

151

Dva kovaška učenca v starosti 15 do 16 let sprejme Anton Ferencák, kovač v Brežicah ob Savi 115.

108 3—1

Učence v starosti 16 do 18 let se takoj sprejme na tri leta. Za hrano in obliko se bode skrbelo. Anton Marčič, usnjari Slov. Bistrice.

100 2—1

Organist in cerkvenik, oženjen, zmožen organjan in vodstva večjega pevskega zborja, se sprejme čimprej pri Sv. Tomazu nad Ormožem. Poleg stanovanja je tudi malo zemljišča in zdircata, da se lahko redi nekaj živine. Ponudbe se tudi jabolčni in hrušovi divjadi eno in dve letni. Za odgovor naj se priloži znamka.

147

Organist, Ceciljanec, prost vojaščine, izurjen pevovodja, isče primerne slabže. Vzame v načrtu tudi lokal, ki bi bil primeren za trgovino z mešanim blagom. Naslov v upravništvo.

38

Lep travnik in njiva v dobrigi bližu Slov. Bistrice, se proda. Vpraša se pri Francu Kumrič, Orehova vas 9, Slivnica pri Mariboru.

145 2—1

Proda se hiša pri Sv. Miklavžu 60 pošta Hoče — tik ob glavni cesti. Ludvik Bregant.

134

Hiša se proda ob Ptajski cesti, pripravna za vsako trgo vino in gostilno. Naslov v upravništvo.

129

Krašna sadna drevesca in cepljene trte poljubnih vrst oddaja po zmeri ceni Drevesniča Gradišnik, St. Janž-Velenje.

49 10—1

Kdor proda tamburice, predvsem berdo, naj to naznani čimprej na naslov: Izobraževalno društvo v Makolah.

158

Okrigli les — večja množina — se prevzame s 1. majnikom t. l. za rezanje na žagi v Mariboru. Dopisi se naj pošljajo takoj na upravništvo »Slov. Gospodarja.«

141 6—1

Orkester iz prve češke tovarne, predvojno delo, je na prodaj, čez 2 m visok, zelo malo rabljen, popolnoma zdržan, z 2 valjarjem a 8 komadov. — Kje, pove uprava.

140

Koleselj prvorosten se proda ali zamenja za les. M. Obraž, žaga, Maribor, Tattenbachova ulica.

62 5—1

Velika izbira suknja za ženine in neveste, tiskovine, platna vseh vrst itd. se dobijo po znižanih cenah pri J. Trpi, Maribor, Glavni trg 17.

94 10—1

Kosti, staro železo, canje, šeštine in vse poletje pridelke kupujem po najvišjih cenah. Priporočam se tudi pri nakupu manufakture, špecerije, kuhinjne in prvorostenega portland cementa, ter druge reči, katere po najvišjih cenah prodajam. Karl Sima, Poljčane.

70 3—1

Zajede, lisice, kunine, vidrine, dijurjeve, veverične in druge kože kupuje po najvišji ceni Karl Gräncz, Maribor, Gosposka ulica 7.

41 2—1

Smrekove in borove hlede kupuje stavbenik g. Ubald Nassimbeni, Maribor, Vrtna ulica 12. Tam se tudi prevzame vsaka množina hlodov za žaganje.

75 3—1

Poslano. Podpisana preklicem in obžalujem besedo, katero sem v naglici izustila proti gg. Herzogu in Ferk Ivanu. Tudi poravnam vse stroške, zahvaljujem se njima, da sta odstopila od tožbe in njima objubim, nikdar več jih žaliti in jemati časti. Zavezujem se, vse to storit. Marija Ferk.

Poslano. Podpisana preklicem in obžalujem besedo, katero sem v naglici izustila proti gg. Herzogu in Ferk Ivanu. Tudi poravnam vse stroške, zahvaljujem se njima, da sta odstopila od tožbe in njima objubim, nikdar več jih žaliti in jemati časti. Zavezujem se, vse to storit. Marija Ferk.

75 3—1

Prodajalni poslovni pokrovci, vse vrste bonbonov, peciva in čokolade po najvišjih tovarniških cenah.

Na drobnol

Na debelol

MARIBOR, Šolska ulica 5

MARIBOR.

SVARILO!

Svarim vsakogar pred nakupom pohištva, ki se nahaja pri g. Richardu Watzlaweku, sedaj stalno bivajočem v Preški pri Ljutomeru, ker je predmetno pohištvo moja last.

ERNEST ZELENKA, zaloga pohištva in tapetnik, obl. zapriseženi strokovnjak.

MARIBOR

Solska ulica 5

Otvoritev trgovine.

Dajem si čast, slavno občinstvo ujedno obvestiti, da sem z današnjim dnem prevzel trgovino g. SCHROCK-a v Mariboru, Vetrinjska ulica 7.

Slavno občinstvo naj prejme uverilo, da budem imel vse vrste špecerijskega blaga, posodo in najfinnejši trapi-stovski sir po najvišjih cenah na razpolago.

Za obilen poset se najboljše priporoča udan

Matija Lah.

JETIKA.

Zdravnik za pljučne bolezni dr. Pečnik, ordinira vsak petek v Celju. Vprašati v lekarji Marija Pomagaj. Čitalište njegove tri knjige o Jetiki.

Kdor hoče kupiti zelo poceni

naj gre v predajalno

Nosite čevlje
z Berson-gumi potopljal.

Propričajte se sami, kako ugodni so za nositi. Vzemite pa pred vsem v obzir, da je Berson-gumi potopljal cenejši kot usnjeni ter pomenič nosite leči za Vas velik prihanek. Zahvaljuje pa ed Vašega čevljarija strokovnoe vrhoditev gumi potopljalov z uporabo priloženega Berson-cementna.

Vabilo

redni občni zbor

Gospodarska zadruga za Prekmurje, Narške polje
in Slovenske gorice,

r. z. z. o. z.

ki se bo vršil v nedeljo, dne 10. februarja 1924, ob 8. uri zjutraj, v dvorani posejilnice v Gornji Radgoni.

Dnevni red:

1. Porocilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje lentege računa za leto 1923.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se v smislu določb § 31 zadružnih pravil pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, kateri sklepa veljavno brez ozira na število navzočih zadružnikov.

V Gornji Radgoni, dne 23. januarja 1924.

133

Načelstvo.

Zadružna elektrarna v Žičah

r. z. z. o. z.

vabi na

občni zbor

ki se vrši

dne 10. februarja 1924 ob 10. uri dopoldne v šoli v Žičah.

Dnevni red:

1. Poročilo odborovo.
2. Volitev nadzorstva in njegovo poročilo.
3. Volitev novega odbora in novega nadzorstva.
4. Sklepanje o odpodaji delne električne napeljave, ev. o likvidaciji zadruge.
5. Slučajnosti.

Ako bi prvi občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ne glede na število navzočih članov.

132

Odbor.

Točno dobavni:

Plinosesalni motorji

za 12, 16, 20, 25, 35, 45, 60, 70 HP.

Benzinmotoji

za 1-2, 4, 7, 8, 10, 12, 20, 25, 40 HP.

Motorji za gurovo olje

za 5, 10, 12, 20 HF.

Parni stroji in motorji

za 2, 3, 4, 6, 7, 15, 100-120 HP.

Motorji v vseh velikostih za vse kurivne snovi, tudi na kolesih, se dobavijo v kratkem času.

Ing. Emil Plewa, strojna tovarna

WIEN, XVII., Wattgasse 78-80.

HMELJ

vsako množino in vse letnike kupi ter prosi pouzorne ponudbe

Redolf Povac, Možirje (Slovenija)

Prostovoljna javna dražba.

Na predlog Aleksandra Baržili, posetnika na Ptujski gori se bode v soboto dne

2. februarja 1924 ob 11. uri predpoldne

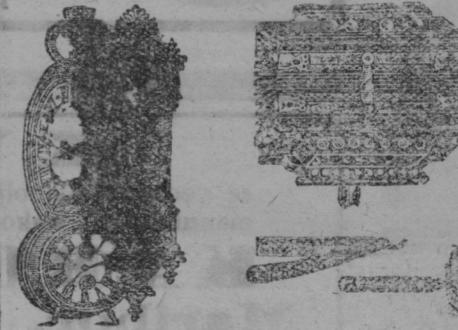
na licu mesta v Podložu št. 6 to je v trgu Ptujška gora potom prostovoljne dražbe prodalo zemljišče vlož. št. 127 d. o. Podlož, sestoječe iz parcele št. 58 stavbišče v izmeri 1 a 46 kv. m, in parcele št. 447 vinograd v izmeri 19 a 15 kv. m s pritiklinami za izklicno ceno 15.000 D in zemljišče vlož. št. 95 d. o. Janžki vrh, sestoječe iz parcele 109 stavbišče za prešo, parc. št. 488 gozd, 489 pašnik, 491 pašnik in gozd v skupini izmeri 1 ha 07 a 40 kv. m, za izklicno ceno 4000 D in potem različno pohištvo in premičnine. Poslopje je zidano, z opoko krito, s strelovodom, 2 lepima sobama, obokano kletjo, stedilnikom, novimi okvirji v oknah, sploh je bilo prošlega leta vse popravljeno. Zemljišče pri hiši obstoji tudi iz vinograda, sadonosnika, nasajenega tudi z novimi drevesi in vrtu za zelenjava. Drugo zemljišče pod Janževskim vrhom je arondirano in pripravno za obnovitev vinograda.

Hiša in zemljišče pri njej ima krasno solnčno logo in je tako pripravno za trgovca, upokojenca itd. Kupcu bode takoj stanovanje na razpolago. Dražbeni pogoji so na vpogled v pisarni kr. notarja Franceta Strafella v Ptaju med uradnimi urami.

Kr. okrajno sodišče v Ptaju.

Kje Vi kupujete

Ore, verižice, prstane, rincice, zapetnice, zlatino in srebrino, nakit in slike potrebščine?

Že 20 let znamo od pošiljalca tvrdka ur H. SUTTNER je uredila svoje poslovovanje zelo bobro za svoje odjemalce, tako, da more vaši vrniti predmet, katerega ne želite obdržati, a za osni denar se nam pošije vseh drug zaželen predmet. Nimate tedaj nikakr zrize in morete priti do dobre, zanesljive.

ars, zato Vam prihrani popravke in jazo; ravnotak Vam pošiljak drag predmet iz zlata, srebra ali kovine v najlepši in najboljši izvedbi. Tu najdete vse, kar želite za sebe ali za darilo. Zahtevajte krašno ilustrovani cenik, za katerega Vam je treba poslati samo 2 dinarja.

Odpotiljalca tvrdka za ure!

H. SUTTNER, Ljubljana 992

Ena steklenica Elzafluida nadomesti 3 steklenico francoskega žganja!

Vsebina te naredi!

Sestava Fellerjevega Elzafluida iz najmočnejših esencij zdravilnih zelišč, cvetja, korenja in listja z najfinčešim destilatom žganja je že čez 25 let vzrok zakvalnosti nekaj ljudi v vseh delih sveta, ker jim takor dober priatelj v težkih dneh boljetine prežene. Imate bolečine v udih? V hrbi? Zobobolj? Nahod? Štej slaki, prenapeti, izmučeni in preveč občutljivi? Želite dober kosmetikum za zobe, zobno meso, lice, glavo? Ali želite v vseh priložnostih imeti zanesljivo sredstvo pri hri? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Kmalu bo dete rekli tudi vi:

To je najboljše, kar sem kdaj okušal!

je veliko močnejši in izdatnejši kot francosko žganje in najboljše sredstvo te vrste. V vseh določilih postovanih zahtevajte samo prav Elzafluid od lekarjnare Feller. S pakovanjem in poštino stane, če se pošije denar naprej ali po povzetju: 3 dvojnati ali 1 specijalna steklenica 24 dinarjev, 12 dvojnati ali 4 specijalne steklenice 85 dinarjev, 24 dvojnati ali 8 specijalnih steklenic 15 dinarjev, 36 dvojnati ali 1 specijalnih steklenic 21 dinar.

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 D. in 6 D; Elza-mentolni črniki 7 D; Elza-švedska tinkura za želodec D; Elza-zagorski prsnici in kašljni sek D; Elza-ribje olje 20 D; Elza-voda za usta 12 D; Elza-kelinska voda 15 D; Elza-šumski miris za sobo 15 D; Glycerin 4.80 D in 18 D; Lysol, Lysoform 25 D; Kineski čaj od 2 D dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 15 D; Elza-mrčesni prašek 10 D; strup za podgane in miši 8 D. Za primot se pakovanje in poština posebej računa.

Na te cene se računa sedaj 10 odstot. doplatka. Pisma je natančno adresirati na: Eugen V. FELLER, lekarnar, Stibica donja, Elzatrg št. 341, Hrvatsko.

Somišljeniki inserirajte!

ZVONARNA IN LIVARNA

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

vliva

BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podružnice in kapelle po najnižji cenah. Kupuje stare in razbite zvonoze po najvišjih cenah.

**Združene mlekarne d. d.
v Ljubljani**

centrala slovenskih mlekarne zadrag, nudi prvorosten ementalski polnomestni

mir
in

**namizno
maslo**

v vsaki množini.

Iščemo tudi stalne dobavitelje za mleko.

Priporočamo

vsem, da si pred nakupom blaga za obleke, za perilo vase vrste, za nevestine bale itd., ogledajo zaloge

Oblačilnice za Slovenijo

r. z. z. o. z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v

Ljubljani v hiši „Vzajemne posejilnice“

na Miklošičeve cesti, poleg »Uniona«.

Podružnica se nahaja pa v hiši »Gospodarske zvezek na Dunajski cesti št. 29. 125 20-1

Cene zelo zmerne!

Zadružno podjetje

Češka posteljna perje!

Kilogram sivega na pol (ufanega) perja 60 din., polbelo 75, belo 85, boljše 95, fino 115, na pol puh 145, fino 178, najfinje 220 din. Beli puh 370, snežnobeli parni puh 445 din. Franko in carine prosto proti povzetju. Neugajajoče se lahko vrne. Vzorci zastonj. Mnogo priznjen in naknadnih naročil.

Razpošiljalnica posteljnega perja SACHSEL & CO., Wien, XIV., Geibelgasse 9-10. 76 6-1

Klobuke

perilo

čevlje

dežne plašče, dežnike, nogavice, kravate itd. kupite najceneje pri

Jakoba Lah, Maribor, Glavni trg št. 2.

Pozor sadjereci!

Vosek za cepljenje

izdeluje v vsaki množini

Josip Reich.

tvornica kemičnih izdelkov.

MARIBOR. — Trstenjakova ulica 21. — MARIBOR.

Zahvala.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja povodom bridke izgube našega daleč okoli priljubljenega očeta

Janeza Šlik

posestnika in skozi 24 let cerkvenega ključarja pri Sv. Petru niže Maribora,

ki je dne 18. januarja t. l. po kratki bolezni, spreviden s sv. zakramenti v 73. letu svoje starosti z največjo potrežljivostjo mirno v Gospodu zaspal, se najprisrtejše zahvaljujemo. Izrekamo prisrčno zahvalo vsem od blizu in daleč, ki s ose tako mnogoštivilno pogreba udeležili. Zahvaljujemo se posebej visokočastiti duhovščini: prečast. dekanu in stolnemu župniku iz Maribora za njegov ganljivi govor, visokočast. g. dr. Kovačiču, gg. Sparlu in Krajncu, zlasti pa domači čč. duhovščini. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, domaćim pevcom in vsem drugim. Prizoramo našega ljubega očeta v molitev!

Žaljujoči ostali: rodbina Šlik.

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA
ČKRILJA IN
ELEKTRARNA,
BRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO
Slovenija

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) Za otroke:

Kvišku srca, 35, 36, 47 D.
Rajski glasovi, 58, 62 D.
Prijatelj otroški, 7,50, 8,50 D.

b) Za odrasle:

Bogomila, 22, 25 D.
Pobožni kristjan, 15 D.
Ceščena Marija, 47, 52 D.
Nebesa naš Dom 68, 80, 90 D.
Venec pobožnih molitev, 40 D.
Venec pobožnih pesem, 15 D.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov 12 D.

Kvišku srca! Pesmarica (zl. obr.), 15 D.

Premišljevanja za celo leto I. in II. del, 32 D.

Družba vnednega češčenja. Dve molitveni uri, 3 D.

Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src, 6 D.

Vir življenja, 29, 41 D.

Bog med nami, 20 D.

Večno življenje (rdeča obreza) 24 D. (zlata obreza) 33 D.

Nebeška hrana I. in II. del, 29 in 41 D.

Priprava na smrt, 29 D.

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogu steklene in porcelanske posode, svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Ljudska posojilnica v Celju

— registrirana zadruga z neomejeno zavzo —

(Hotel »Pri belem volcu«)

obrestuje hranilne vloge počenši s 1. januarjem 1924
od 7% do 10% oziroma po dogovoru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica
iz svojega.

SINGER SIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih.
Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 8, II. k.
Filialka: MARIBOR, Šolska ulica št. 2.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufaktiurno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHE
Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!!Perje za postelje!!!

Denar naložite

najboljše

pri

najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnic, r.z.z n.z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Somišljeniki, širite naše liste!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkvalitetnejše. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.
Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne rezredne loterije.